

Domoljub

V Ljubljani, 6. decembra 1939

Leto 52 • Štev. 49

Ali bomo res nasledli boljševiškim agitatorjem?

Naš čas nosi v sebi polno hraniva za nezadovoljnost. Vojska tudi nevtralcem ne prizanaša in ne bo, kot je videti, prizanašala. Premnogo stvari bo zmanjkalo, druge se bodo podražile. Skrb pred bodočnostjo — včasih še pretirana skrb — se naseljuje v marsikako kmečko in delavsko hišo. Nad vsemi pa visi vprašanje, ali se bomo mogli obraniti vsaj najhujšega: udeležbe na krvavem spopadu.

Dobo nezadovoljnosti so v polni meri izkoristili agitatorji boljševizma. Ker je boljševiška Rusija stopila v vojsko in se raztegnila na Poljsko, ker je podjarmila male baltske države Estonsko, Letonsko, Litvo, katere se niso mogle braniti, so komunisti dobili novo upanje. Zopet dvigajo glave. Pri tem zlorabljajo slovanško rusko ime. Ker so Rusi Slovani, govore sedaj komunistični agitatorji, da bo slovanška Rusija reševala slovanške narode na Balkanu: Bolgare, Srbe, Hrvate in Slovence. To reševanje bi bilo seveda v tem, da jih pripelje v naročje boljševizma. Nerodnosti, ki smo jih doživljali v septembru, ko mnogi krogi niso vedeli, kaj početi z ljudmi, ki so jih klicali skupaj, so dale novega netiva hujškanju plačanih komunističnih agitatorjev. Kako lahko je zaklicati človeku, ki se mu slabo godi, ki je nevoljen na sedanje razmere, besedo: »Bo že boljše, ko pridejo boljševiki.« Lahko je izreči tako hujškajočo besedo in rada jo slišijo ušesa človeka, ki v jezi malo ali nič ne misli.

Tako širijo od ust do ust oznanilo boljševiškega raja. Pred širšo javnost pa so prišli z letakom, kjer pozivajo na ustanovitev nove stranke Zveze delovnega ljudstva. V tem ne govore naravnost, da so komunisti, ampak prihajajo z obljubami, ki božajo ušesa. Tako pravijo, da hočejo izbrisati vse dolgove — kmečke in obrtniške. Povedo, da hočejo vse razdeliti, kar je še graščinskega, državnega in cerkvenega. Tudi to je pesem za marsikako uho. Davke bo plačeval bogatin, toda poprej mu bodo vse vzeli, da ne bo več bogatinov. Kako bo potem davke plačeval, ne povedo. Tudi ne povedo, kdo naj plača, če se brišejo dolgovi. Morebiti država. Mogoče. Toda država so ljudje, torej bodo plačali državljani. V naši državi je 80 ljudi od sto kmetov. Torej bo plačal kmet. Ta nova Zveza delovnega ljudstva bi torej devala ljudstvu dobroto v en žep, iz drugega pa bi istemu ljudstvu jemala. Na koncu priznajo, da ne zakrijejo čisto svojega izvora, da bi radi zveze s Sovjeti.

Čas nezadovoljnosti torej zlorabljajo komunistični agitatorji. Mi pa se mirno vpra-

šajmo, ali moremo pričakovati, da res pride kak boljševizem in prinese zboljšanje.

Poglejmo, kako postopa boljševizem. Ko so bili Poljaki v največji nesreči, jih napadejo ruski Sovjeti v hrbet. Zdi se, da so kot hijene, ki išče plena, ki so ga druge močnejše živali pripravile. Ne upa boja naravnost, ampak strelja slabemu v hrbet. Na take zahrbtniše naj bi se naslonila naš kmet in delavec? In kako naj takim verjame, ki sami ne drže nobene besede. Sedaj napadajo boljševiki Fince. V Rusiji je 170 milijonov ljudi, na Finskem niti štiri. Torej skoraj 50 proti enemu. S temi Finci imajo Sovjeti pogodbo o nenapadanju. To pogodbo so gladko potepali v tla. Predsednik finske vlade je minister Taner. On je socialist, on verjame v očeta vseh socialistov v Marksa. Pišejo, da je s Stalinom bil celo prijatelj. Vse ni nič pomagalo. Danes prelivajo Finci kri, ker jih je napadla Sovjetska Rusija. Nič ji niso naredili, samo čisti boljševiki niso, pa morajo biti uničeni. Za svoje brezskrbno prijateljstvo z boljševizmom delajo danes strašno pokoro. Verjeli so ljudem, ki ne drže nobene besede, in sedaj prihajajo k nam s svojimi obljubami. Kje so še tako zabiti ljudje, da bi kaj dali na besedo komunistov, če ti nikjer niso držali nobene obljube! Kdo naj jim verjame?

In kaj je s slovanstvom komunistov? Ali je Stalin Slovan, ali je Rus? Ne, on je doma iz Kavkaza. V otroških letih ni govoril ru-

ske. Kakšen Slovan naj bi torej bil! In kdo ne ve, da so bili med glavnimi komunisti na Ruskem Judje! To naj bo slovanstvo, ki naj nas rešuje. In kako so prelomili dano zavezniško besedo lani slovanškim Čehom? Gladko so jih izdali v najhujšem trenutku.

Časi kot so naši, so pač težki. Toda tudi v takih časih mora zmagovati trezen premislek. Ne pustimo niti trenutek, da bi mogli mešati naše ljudstvo agitatorji verolomnega boljševizma. Rusko ljudstvo je zašlo v nesrečo, da vihte nad njim svoj bič azijski in judovski priganjalci. Kmet obdeluje danes tujo zemljo in sad njegovega napora pobere boljševik. Delavec ne pozna osemurnega delovnega časa in naganja ga k delu predpovršeni komunistični vodja. To je suženjstvo, v katero so zašli kmetje in delavci, ker so nasledili hujškajskim osebam.

Pri nas ne bo prišlo do tega. Komunizem se ni obnesel. Znal je pač marsikaj razbiti, ni pa znal ničesar ustvariti. Svet se bo v tej vojski temeljito znebil vseh boljševiških prijateljev. Tisti, ki pri nas širijo to prazno vero v moč boljševizma, se bodo strašno prevarali. Škoda pa bi bilo vsakogar, ki bi se dal mešati od praznih besed in bi ne znal v sedanjem težkem času rabiti svoje pameti.

Naš čas je čas preizkušnje tudi za naše trezno presojanje. Priznamo, da je mnogo hudega. Toda zgodovina nas uči, da produkcija niso prinesle nobenega novega kruha. Če po diraji, ne zidaš, če zabavljaš, ne delaš. Brez truda in dela, pa ni bilo narejenega na svetu še prav nič. Če torej pride boljševiški agitator, naj si ga vsak dobro ogleda, da se mu kdaj ne bodo smejali, da je nasledil volku v ovčjem oblačilu.

Ne odlagajte preureditve države!

Pod naslovom »Ne odlagajte!« prinaša v svoji številki od 29. novembra belgrajski list »Napred«, ki ga izdaja dr. Mihajlo Ilić, vseučiliški profesor belgrajske univerze, dolg članek, ki se peča z vprašanjem takojšnje preureditve države. Ker je članek izpod peresa tega strokovnjaka važen dogodek, ga prinašamo:

»Da bo državna preureditev res državna in res preureditev, mora biti izvedena v celoti in pod vodstvom ene vzvišene misli, ki naj se zmiselno ter dosledno izvede. Z odloki od 26. avgusta tega leta pa, ki so imeli za neposredni svoj predmet reševanje hrvatskega vprašanja kot tistega vprašanja, ki ga je bilo treba z ozirom na notranji in zunanji položaj čim nujneje reševati, pa je bila preureditev države izvedena le deloma. Vendar pa izdana uredba o razširjanju določil o banovini Hrvatski tudi na druge banovine, kakor tudi

o njihovem medsebojnem združevanju dokazuje, da so tudi takrat uvideli, kako je nemogoče ostajati na pol pota ter da je izvedeni odlok v resnici le začetek, ne pa konec države ne preureditve.

Pri tako deloma izvedeni državni preureditvi je bilo mogoče obstati še tudi, dokler na banovino Hrvatsko niso bile zares prenesene vse zadeve, ki po tej preureditvi spadajo v njeno pristojnost. Resnica je, da je ta delna preureditev največ zato, ker je pač le delna, celo v tem kratkem času povzročila vznemirjenje v krajih, ki po njej niso bili prizadeti, vendar so oblasti kljub temu v glavnem mogle še običajno delovati. Zdaj pa, ko se je prenos zadev na banovino Hrvatsko že izvršil, bi ne bil le slučaj, ko bi ostali pri tej delni preureditvi. Da se človek o tem prepriča, naj gre

(Nadaljevanje na prihodnji strani goraj)

Adventno hrepenenje

Zmučeni smo, o Gospodi
Teško naše je življenje,
kot vkovani smo v trpljenje,
traja zbadna nas povsod.

Kdaj napoči sveta noč?
Tista lepa, ko je Nate
čakala tam sredi trate
rajske pesmi pevajoč.

Kdaj bo zažarela Luč?
Ki temo bo razsvetlila
in nas k Tebi vse vodila,
ki si k pravi sreči ključ.

Pridi, bodi nam Vodnik!
Rod človeški v boli plaka,
hrepeneste upu, čaka,
da mu boš Odrašenik.

do temelja, ki je na njem izvedena ta delna preureditev.

V stvari je ta preureditev bila izvajana od osnovne misli, da so zadeve, ki so ločene, in zadeve, ki so skupne, splošne. Splošne zadeve naj se upravljajo skupno. Posebne zadeve Hrvatske — ker se je le o njih govorilo — pa je treba prepustiti Hrvatom, da jih sami upravljajo. Načelno bi zoper to ne mogel nihče ugovarjati, ko bi se prav tako postopalo s posebnimi slovenskimi in s posebnimi srbskimi zadevami, ker poleg splošnih skupnih ter posebnih hrvatskih so gotovo tudi posebne slovenske in srbske zadeve. Če se ne bo tako postopalo, tedaj bodo nastale velike nadloge in težave od tistega trenutka dalje, ko bo banovina Hrvatska popolnoma začela izvrševati to svojo pristojnost. Dovolj je, če pri tem pomislimo na delovanje skupne vlade ter na delovanje skupnega narodnega zastopstva.

Te nezgode in te težave bi izhajale iz dejstva, ker razlikovanje zadev na posebne in pa splošne, ki je izvršeno na eni strani, ni izvršeno tudi na drugi strani, zaradi česar je tisto, kar je tam posebno, tukaj splošno in skupno. In medtem ko tam (na Hrvatskem) posebni činitelji vodijo posebne zadeve, bi tukaj bile v rokah skupnih organov poleg splošnih tudi posebne zadeve vseh tistih kraljev, ki niso prišli v sestav banovine Hrvatske. Jasneje povedano, jemljemo za zgled slovenske zadeve, bi bila stvar taka: Hrvati bi upravljali svoje posebne, hrvatske zadeve. Toda v isti mah bi delujoč v skupni vladi in v skupnem narodnem predstavnstvu upravljali skupne zadeve, obenem pa tudi posebne slovenske zadeve, ker bi te ne bile izločene, marveč bi ostale povezane s skupnimi državnimi zadevami. Tako bi Hrvati upravljali ne le svoje hrvatske zadeve ter sodelovali pri upravljanju splošnih zadev, ki so skupne, kar je v redu, marveč bi sodelovali tudi pri upravljanju slovenskih posebnih zadev, torej tudi srbskih posebnih zadev, kar pa očitno ni v redu, ker bi te zadeve morali upravljati Srbi, oziroma Slovenci prav tako, kakor hrvatske zadeve upravljajo sami Hrvati. Tega, kar ni v redu, niti ne žele Hrvati, niti ne morejo žele, ker je temeljna težnja vsega njihovega boja bila enakopravnost. Iz tega težavnega stanja, ki je polno težav za pravilno delovanje oblasti, bi mogli brez težav priti, če se poleg

banovine Hrvatske ustanovita še dve drugi enakopravni enoti, slovenska in srbska.

Za to poleg splošnega razloga govori še posebni finančni razlog. Pred sporazumom se je v boju zoper centralizem in zoper režime večkrat navajal razlog, da so nekateri kraji finančno izrabljali druge. Zdaj po sporazumu bi se ne smelo pustiti niti sumnje takega očitka. Ta očitek pa bo mogoče iztrebiti le, če se započeto delo izvede do kraja. Držeč se pregovora: Čist račun — dolga ljubezen! — je treba stvari tako urediti, da se bodo stroški posebnih zadev plačevali s posebnimi sredstvi, stroški skupnih zadev pa s skupnimi. To pa nikakor ni mogoče, dokler se na tej strani s skupnimi sredstvi plačujejo stroški splošnih in posebnih zadev, ki še niso ločene od drugih. To pa more biti povod, da se bo neupravičeno še naprej razširjala trditve, češ da en kraj vzdržuje drugega itd.

Vse tedaj govori za to, da je treba čim prej izvesti nadaljno preureditev države. To preureditev zahteva korist tistih delov naše države, ki doslej po preureditvi niso bili prizadeti. Toda preureditev zahteva tudi dobrobit tistega dela, kjer je preureditev izvedena, kakor tudi korist države same. Korist ne le zato, ker je to dobrobit vseh njenih delov, temveč tudi zaradi tega, ker bi se potem šele pokazalo, da nad vsemi med seboj enakopravnimi deli države stoji država kot celota, država kot jamstvo njihove enakopravnosti ter varuh njihove varnosti.

Pri vsem tem pa so ljudje, ki trde, da je s tem treba počakati do volitev, da bi svobodno izvoljeni narodni zastopniki odločili o tej preureditvi. Najsi bo želja še tako velika, to stališče zagovarjati ni upravičeno, ni demokratično. Ni demokratično zato, ker enakost zahteva, ko se je z ozirom na razpoloženje v enem kraju uporabil člen 116 ustave ter se izvedla delna preureditev, da se zopet z ozirom na razpoloženje v drugih krajih tudi tam izvedejo isti ukrepi. Kajpada bo zadnje besede imelo ljudstvo. Toda prav zato, da bi

Nova vojska in še kaj

V preteklem tednu smo dobili novo vojsko. V četrtek zjutraj namreč je Sovjetska Rusija nenapovedano vdrla na Finsko in je njeno letalstvo kar na lepem začelo bombardirati mirna neutrjena finska mesta. Finska, ki šteje samo 4 milij. prebivalcev, se brani, kolikor se more proti napadalcu, ki ima 180 milij. ljudi. Je to borba palčka proti velikanu, ki je po vsem omikanem svetu vzbudila globoko sočustvovanje s finskim narodom ter dvignila iskreno ogorčenje proti nasilstvu boljševizma.

Finci so se boljševiški armadi junaško postavili v bran. Boljševiki so zasedli nekatera obmejna mesta, ki so jih hrabri Finci boljševikom spet iztrgali in ujeli večje število sovjetskih vojakov.

Sovjeti napadajo seveda tudi iz zraka in z morja. Iz aeroplanov mečejo boljševiki zažigalne bombe, ki so povzročile v raznih mestih že več požarov in precej človeških žrtev med ženami in otroci. Finci se na vseh plateh krepko branijo. Sovjeti so že do zdaj izgubili križarko in rušilca. Finci pa so uničili boljševikom še 25 letal in 36 tankov. Napad velike Rusije je povzročil po vsem svetu in zlasti v Ameriki neznansko ogorčenje. Zunanji boljševiški minister Molotov pa

Veramon-ovitek
z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odlej vsakdo. Prosimo napraviti poskus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Čevke z 10 in 20 tabletami,
Ovitek z 2 tabletama

Bog po m. n. sod. pol. in sar. zdr. S. br. 1508, št. 7 B.

ljudstvo moglo pravilno spregovoriti, mu je treba pokazati vprašanje v celoti, ter nato pred njegovo sodbo treba postaviti ne delno, temveč popolno preureditev države. Drugačno ravnanje bi bilo neupravičeno in škodljivo, ker bi povzročilo velike zmede in težke spore med ljudstvom. Posledica tega bi mogla biti, da bi bil ves napor za sporazumno rešitev naše notranje ureditve brezuspešen. Temu pa se je treba v najvišjo korist države in naroda vsekakor izogniti.

je izjavil, da Sovjeti ne bodo prej nehali s vojsko, dokler ne bo Finska čisto boljševiška. Bomo videli.

Sovjetski napad na Finsko je samo člen v verigi dogodkov, ki so vsi v zvezi z nemško sovjetsko prijateljsko pogodbo. Takrat, dne 28. avg. 1939, sta Nemčija in Sovjetska Rusija podpisali pakt, v katerem sta si med seboj razdelili vplivna območja na vzhodu Evrope. Nemčija do te meje, od tam naprej pa Sovjetska Rusija. Tako se je glasila pogodba. Cela vrsta dogodkov nam pravi, kje teče tista meja. Poljska je že razdeljena med obe zaveznici. Polovico Nemčiji, polovico Sovjetiji. Baltiške države so pod Sovjetsko Ru-

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslav. tiskarna.

KAJ JE NOVEGA

Mladina, čuj krik izseljenca!

Brez Miklavža in brez »božička bodo ti-soči naše izseljenske mladine po državah, ki so v vojski. Zastonj bodo čakali na nju, morda lačni in strgani.

Slovenska mladina, ali ne bi hotela letos za izseljenski teden sprejeti ti nase to sladko dolžnost, da ji boš ti Miklavž? Ali bi ne mogel vsak razred vseh naših šol, ljudskih, meščanskih in srednjih zbrati vsaj po en zavoj daril zanje? To bi bilo sadje, klobase (mesene), moka, kava, slaščice, morda kake nogavice, rokavice, kak jopič i. dr.? Kako malo bi to stalo vsaki razred in kako malo žrtev! In vendar, koliko veselja za te revčke!

Družba sv. Rafaela vrši pogajanja z našimi oblastmi, in z oblastmi teh držav, da bi se vse to poslalo izvozne in uvozne carine prosto.

Iz Pale pri Sarajevu piše ondotni župnik gospod Kristič, da ima v svoji župniji po tamkajšnjih gorskih vaseh več sto naših opešanih gozdarskih delavcev, starcev, ki so bili odpušteni zaradi starosti z dela, pa so brez sredstev in zelo stradajo. Milo prosí za Božič kakih darov v živilih in stari obleki. Zvečine so to moški. Tudi tukaj, glej, mladina, svoje veliko poslanstvo ljubezni za letošnji izseljenski teden! Tudi glede teh revežev se obrnite na Rafaelovo družbo po navodila.

Mladina, pokaži se v prihodnjih tednih v vsej lepoti mogočne narodne zavesti in stori svojo dolžnost! Tako lahka je in tako lahko izvedljiva.

Imena vseh razredov in šol, ki bodo storili to, na videz tako malenkostno, v resnici pa ogromno narodno delo, bomo objavili v »Izseljenskem vestniku«.

Slovenska mladina, sedaj imaš ti besedo! Pokaži, koliko je v tebi narodne zavesti, koliko ljubezni do svojega naroda, do trpečih bratov!

OSEBNE VESTI

d Med novoimenovanimi generali je tudi naš prleški rojak Mirko Rajh iz Mote pri Ljutomeru. Čestitamo!

o Občinski odbor občine Dol pri Ljubljani je v svoji seji dne 30. novembra t. l. soglasno izvolil častnim občanom g. župnika Kastelica Matijo za velike zasluge ob 33-letnem župnikovanju v Dolu. Iskreno čestitamo!

o Za novega finančnega ravnatelja je postavljen pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani višji finančni svetnik Jožef Mozetič.

DOMAČE NOVICE

Današnji številki »Domoljuba« je priložen drugi zvezek tiskovine, ki pojasnjuje komunizem in njegove strašne posledice za Cerkev in človeško družbo sploh. Srp in kladivo na obojni strani sta boljševiško znamenje, ki naj bi značilo povezanost kmetov in delavcev v boju za pravice ter stanov. V resnici pa vodi boljševizem — dokaz Rusija — tako

kmeta kot delavca v največje suženjstvo in v časovno in večno nesrečo. Zato prosimo vsi »Domoljubove« čitatelje, da protikomunistične »Domoljubove« priloge, ki so ali morda še bodo izšle, hranijo: večkrat in pazljivo prečitajo in jih tolmačijo svojim družinam, pa tudi vsem svojim znancem in prijateljem, kjerkoli bi se z njimi srečali. Boljševškemu razbojništvu in krivim naukom se mora ves slovenski narod z vso odločnostjo in doslednostjo postaviti v bran.

Brez težav

deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čev, nitil poliranja kroglic in grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušeni pripravili, temveč uredite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom

30 LET

DARMOL

d V navzočnosti bana dr. Natlačena je ono nedeljo blagoslovil prošt g. Karel Cerin novo lepo šolo na Dolžu pri Stopičah.

d Duhovne vaje za može v »Domu duh, vaj« v Ljubljani, Zrinjskega 9, bodo letos še enkrat od 11. do 15. decembra 1939. Začetek 11. decembra zvečer ob 7. Pridite točno v obilnem številu. Naš čas zahteva odločne katoriške moze! Duhovnike prosimo, da moze na ta tečaj opozore. Prehrana 100 din. — Vodstvo »Domas«.

d Zamenjaj! Opozarjajo se vsi prizadeti, da je določen kratek rok samo 6 mesecev, da se vzame iz prometa stari srebrni denar po 50 din, in leto dni za srebrnike po 20 din. Kakor je finančno ministristvo svojčas razglasilo, poteče rok za zamenjavo srebrnih petdesetakov že 16. februarja 1940, starih dvadesetakov pa 16. avgusta 1940, ker ta dan izgube ti srebrniki zakonito plačilno moč. V lastno korist se zato opozarjajo lastniki tega denarja, da čimprej srebrnike zamenjajo na blagajnah Narodne banke ali pa pri državnih finančnih ustanovah.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josefa« vode.

d Le tako odločno naprej, pa povsod! Z navijalci cen je začela brezobzirno ravnati belgrajska policija. Njeni služabniki so do sedaj izvršili že več sto preiskav in prijavih ogromno trgovcev, pekov, mesarjev in drugih prodajalcev živil. Uprava mesta je 140 trgovcev, pekov in mesarjev že kaznovala z občutnimi kaznimi. Poslej pa bodo začeli zasledovati prodajalce na veliko. Pokazalo se je, da je treba v vrstah teh ljudi iskati največje grešnike, kajti veletrgovci so imeli velike stare zaloge, pa so cene kljub temu poviševali. Policija bo pregledala vsa skladišča in popisala vse blago. Tako misli zajeziti brezvestno špekulacijo bogatašev na račun revežev. Na podoban način se je nekaterih ljubljanskih veletrgovcev lotila tudi ljubljanska policija in tri veletrgovce že kaznovala, nato pa jih prijavila še sodišču. V kratkem bo sodna razprava, na kateri se bo pokazalo, kje je treba iskati skrivne velike draginje.

d Proti draginji. V vseh večjih hrvaških krajih so bila protestna zborovanja proti neopravičeni draginji. Zborovanja so bila dobro obiskana. Govorniki so se bavili z draginjo in soglasno ugotavljali, da je bila draginja v večini primerov neupravičena in da so trgovci nekaznovano izrabili priliko na škodo potroš

sijo in so se morali od tamkaj izseliti vsi Nemci. Tudi Finska spada pod sovjetsko vplivno območje, kajti Nemčija ne samo, da ni nič storila, da bi rešila Finsko, s katero so jo do danes vezale prijateljske vezi, ampak je njeno časopisje odkritosrčno pisalo, da ima Sovjetska Rusija pravico do tega, kar je od Finske zahtevala.

Na severu ostaneta sedaj še dve nevtralnici državi: Švedska in Norveška, od katerih ima Švedska neugoden položaj, ker je napram velikemu morju zaprta. Švedska ima pa veliko železa. V prihodnjih tednih ali mesecih bomo videli, če si Sovjetska Rusija privzema tudi vpliv nad Švedsko, ali če je švedsko ozemlje prištetu k nemškemu vplivnemu območju. V slednjem primeru bomo gotovo še doživeli, da bo Nemčija hotela od Švedske vso železno rudo in bodo nastale nove zmede, ako bi Švedska rekla, da ne.

Vojna na Finskem je potisnila nekoliko v ozadje dogodke, ki so v zvezi z ono drugo vojno med Nemčijo, Francijo in Anglijo. Tamkaj se na suhih bojiščih ni zgodilo nič. Tudi letalski boji so bili neznamiti. Na morju je bilo spet nekaj žrtev pomorskih min. Zaostrela se je le gospodarska vojna. Anglija in Francija sta namreč kot odgovor na nemško borbo z minami in podmornicami odgovorili z novim ukrepom. Doslej je bil namreč od nju onemogočen samo vsak pomorski promet z Nemčijo, v kolikor tiče uvoza. Nemčija je še vedno lahko svobodno izvažala. Odslej velja zapora tudi za nemški iz-

voz in je udarec, ki je s tem zadel nemško gospodarstvo, izredno hud. Zapora se bo začela 4. decembra, ko bodo angleške in francoske vojne ladje zaplenile vsak tovor na nevtralnih ladjah, ki je nemškega izvora in namenjen v tujino. Nemške ladje pa itak že od začetka vojne ne vozijo več po svetovnih morjih.

Zaostritev gospodarske zapore okrog Nemčije ki se je pričela 4. dec., je neizogibno tudi hud udarec za nevtralne države, ki izgubijo mnogo svojega pomorskega prometa in s tem tudi zasluzka, in ki bodo odslej še bolj izpostavljene raznim pritiskom: angleškemu in francoskemu pritisku, da tudi po suhem Nemčiji nič ne prodajo in nič od nje ne kupijo, ter nemškemu pritisku, da čim več v Nemčijo izvažajo in čim več od nje kupijo.

Po radijskih vesteh ogorčene borbe na finskem ozemlju še vedno trajajo. Finci z velikim uspehom odbijajo sovjetske napade in jim je celo uspelo ponovno zavzeti nekatero zavzete postojanke. Te uspehe pa morajo pripisovati novim strojnicam, ki pridejo na vsakih 11 mož ena. Amsterdamski listi poročajo, da so Finci do sedaj sestrelili nad 25 sovjetskih letal. V Karelijah pa so uničili cel letalski polk. Kakor se izve, je bil o priliki bombardiranja Hangöja zadet tudi drugi sovjetski rušilec. Iz Helsinkija poročajo, da so Finci popolnoma uničili rudnike niklja v Salmijariju, da ga ne bi mogli Rusi v primeru, da zasedejo ta kraj, izkoriščati.

Ljubljanski škof pozdravlja izseljence

Dne 3. decembra smo imeli takozvano izseljensko nedeljo. Ob tej priliki je izjavil kuzoškof dr. Rožman sledeče:

Izseljenska nedelja naj bi nas opomnila na duhovno vez z brati in sestrami, ki so se iz domače zemlje izselili bodisi trajno bodisi začasno. Na to duhovno vez prečesto pozabljamo. Ko pa se enkrat duhovna vez med nami in našimi izseljenci preraga, so izseljenci za naše narodno občestvo zgubljeni. In res, koliko se jih je izgubilo! Koliko naše krvi je izteklo v tuje žile in hrani moč tujih narodov! Zgodovina bo morala nas in našo bližnjo preteklost obsojati, ker smo pustili, da je življenska moč našega naroda v izseljenstvu gi-

nevala. Današnja nedelja naj nas, ki smo doma, opozori, da utrdimo duhovno vez med nami in vsemi udi naroda, ki so raztreseni po svetu. Ta duhovna vez je vez jezika, kulture in vere. Zlasti z molitvijo naj danes navežemo svoje duše na naše brate in sestre v tujini. Ko jim ob vstopu v božično dobo, na vratih najlepšega družinskega praznika, pošljamo iskrene pozdrave in topel spomin, zagotovimo jim prav tako topel spomin v naših vsakdanjih molitvah, da bo iz vsakega našega krščanskega doma in iz vsake naše cerkve z molitvenim spominom prihajal nad izseljene brate in sestre blagoslov nebes in domovine.

nikov. Zato zahtevajo od oblasti, da ostro nastopijo proti takim pojavom in s trdimi kaznimi preprečijo tako samovoljno trgovcev. Ponekod so se življenske potrebe podražile do 80 odstotkov.

d »Skok čez kožo« — tako se imenuje prireditelj kluba montanistov (visokošolcev rudarskega oddelka), ki je nastavljena za dne 7. decembra na Taboru. Prireditelj je združen s plesom — torej šumna nočna prireditev! Proti temu odločno ugovarjamo! Živimo v silno resni dobi; vojna ni daleč od nas. Ves svet štedi in se pripravlja na resne odločitve. Zdaj ni čas za ples in oblast naj kratko in malo to zimo vse plesne prepove. Nadalje je advenčni čas in še povrh predvečer praznika Brezmadežne! Ta praznik naj vzbujata dijaški mladini vzvišene misli vzdržnosti in čistosti; burni plesi, ki trajajo do ranega jutra, niso priprava za počestje Brezmadežne!

d Vrhovna hrvatska športna zveza. Pri zagrebškem mestnem komisarju so se zglasili zastopniki Hrvatske športne sloge in zastopnika »Junaka« ter zimskošportne zveze in predlagali, naj mestna občina ukine letno podporo 600.000 din Sokolu ter to podporo da na razpolago vrhovni hrvatski športni zvezi. Obenem naj se ukinejo vse podpore mestne občine posameznim športnim klubom, ker ima pravico podeljevati in razdeljevati te podpore zgolj Hrvatska športna sloga. Obenem naj da mestna občina na razpolago zagrebškimi športnim klubom vse telovadnice v zagrebških mestnih šolah in določi vnaprej prostore, ki jih namerava določiti posameznim športnim klubom za igrišča. Mestni komisar Starčević je zastopnikom obljubil, da bo ustregel njihovim željam, kolikor bo le mogoče. Hrvatska športna sloga namerava z nabranim denarjem podeljevati po svoji uvidevnosti podpore športnim društvom vseh panog.

d Tudi obutev se je podražila. Združenje čevljarjev za sodni okraj Ljubljana, je imelo ono nedeljo v hotelu »Lloyd« sestanek, na katerem so obravnavali visoki porast cen za najrazličnejše vrste usnja. Načelnik združenja Perdan, je dokazal, da se je v zadnjem času usnje podražilo za okrog 30 odst., pa naj bo domače ali uvoženo. Zaloge se tudi manjšajo, zato je verjetno, da bodo cene še naprej rasle. Domača usnjarska industrija pa se bori s pomanjkanjem kože in strojilja. Tudi kože so poskočile v ceni, tako so bile surove telečje kože v avgustu še po 9—11 din za kg, sedaj so pa že po 17—22 din za kg. Škoduje nam tudi prevelik izvoz kože. Cene za usnje so izredno poskočile. Črni boks se je podražil za 50 odst., črni ševro za 30 odst., kroponin za

45 odst. Povprečna podražitev znaša torej 40 odst. Ker bodo vse te zvišane cene v prvi vrsti zadele čevljarje, ki morajo nabavljati usnje, je razumljivo, da čevljarji mojstri ne bodo več mogli delati obutev po dosedanjih cenah. Zato združenje predlaga povišanje cen čevljariskim izdelkom od 10—15 odst. To je upravičeno tem bolj, ker bo treba v kratkem zvišati tudi mezde čevljariskim pomočnikom. Navzoči mojstri so predlog seveda sprejeli.

d Nova zveza Zagreba s Slovenijo. Na betonirani cesti iz Samobora proti Sloveniji je bil te dni dogotovljen nov odsek, tako da manjka do slovenske meje le še dober kilometer. Nova betonirana cesta bo priključena na staro državno cesto Zagreb-Ljubljana. Z novo cesto bo Zagreb dobil mnogo ugodnejšo cestno zvezo s Slovenijo.

d Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prave pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čisto naravno »Franz-Josefov« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijateljski porabi.

Ort. reg. B. br. 1047/1939.

d Od kod toliko dalmatinskega vina? V Sloveniji se toči povsod dalmatinsko vino, tako da se zdi, da bi v Dalmaciji moral vsak trs dati najmanj polovnjak vina, pa še to bi menda ne ustrezalo količini, ki se iztoči. Od kod toliko dalmatinskega vina, ko pa pišejo, da je v Dalmaciji še okrog 300 vagonov starega vina! Letošnjega vina so pa minuli mesec izvozili iz Dalmacije že 3858 hl, od tega

Vičani so dobili novo meščansko šolo

V nedeljo, 26. novembra, je bilo novo poslopje meščanske šole na Viču izročeno svojemu namenu. Za to prliko se je Vič odel v posebno praznično obleko. Saj so Vičani za to prliko izobesili tudi zastave.

Te pomembne slovesnosti so se udeležili mnogi odlični gostje. Med njimi škof dr. G. Rožman, zastopnik divizionarja komandant artilerije general F. Janež, prosvetni načelnik dr. Sušnik, zastopnik mestnega župana inspektor G. Wester, poročevalec za meščanske šole Wagner itd.

Ravnatelj meščanske šole Fakin je imel priložnostni nagovor na zbrane goste, občinstvo in mladino. V imenu mestne občine je govoril inspektor Wester, ki je posebno poudaril požrtvovalni trud mestne občine ljubljanske za dosego čim sodobnejših poslopij za

v Švico 315 hl, v Nemčijo 508 hl, na Češko 2317 hl, v Holandijo 548 hl, v Belgijo 160 hl. Samo iz Šibenika je bilo oktobra izvoženih 43 vagonov vina, in to 36 vagonov novega in 7 vagonov starega. Belega vina so prodali največ na Hvaru in Visu, črnega pa na Pelješču. Vino »dingač« in »postup« prodajajo vinogradniki po 3—4 din liter. Za tema dvema vrstama vina je veliko povzraščevanje, posebno iz inozemstva. Dalmatinci so torej prodali že precej vina. Toda kljub temu bomo vse leto v vseh krajih Slovenije dobili dalmatince kolikor ga bomo hoteli! Upravičeno se torej vprašamo: od kod toliko »dalmatinskega vina?

d Tatvina cerkvenih kipov in lustrov. Na Zalostni gori pri Preserju je dobro oblečen človek prsil pred 2 tedna za ključ, da si ogleda cerkev. Cerkovnik mu je ključ izročil, ni pa šel z njim. Po odhodu so opazili, da je pokradel steklene prizme z lustra. Pri podružnici pri Sv. Ani iste župnije je pa tat brčkone ponoči vdrl v cerkev od petka do sobote in pokradel tri kipe s stranskega oltarja in prizme z lustra. Kdor bi mogel o tem kaj doznati, naj naznani ali župnemu uradu v Preserju ali škof. ordinariatu v Ljubljani.

d V zagrebškem okrožnem uradu za varovanje delavcev so začeli odpuščati poročene uradnice, katerih moške imajo nad 2000 dinarjev mesečne plače.

VINA prvovratna, po naugodnejših cenah kupite pri **CENTRALNI VINARNI v Ljubljani**

d Slovesna otvoritev mednarodne ceste v naši državi. Te dni je bila na zelo slovesen način otvorjena in izročena prometu nova mednarodna cesta Belgrad—Novi Sad—Subotica—državna meja, to je del ceste London—Carigrad. Nova cesta je velikega pomena v mednarodnem prometu, ker veže skoraj vso Evropo z Balkanom. — Novo cesto sta otvorila dva Slovenca, in sicer general Dekaneva v kraljevem imenu in minister za gradbe dr. Miha Krek v imenu vlade.

IZ DOMACE POLITIKE

p Red mora biti. Z močno roko je začela nova oblast v banovini Hrvatski čistiti med svojimi nasprotniki. Veliko pozornost je izzvala aretacija akademika Antona Kovača iz Sremske Mitrovice. Kovač je predsednik akademskega združenja hrvatskih skrajnežev. — Kmalu nato pa so oblasti prijele tudi neko

naše ljubljanske šole. Končno je spregovoril že zastopnik bana, načelnik prosvetnega oddelka kralj. banske uprave dr. Sušnik, ki je še posebno čestital Ljubljani na prekrasnem novem šolskem poslopiju. Slovesnost je bila zaključena z državno himno, ki jo je zapel šolski zbor. Zvečer se je v proslavo desetletnice viške meščanske šole Josipa Jurčiča vršila v šolski telovadnici akademija, kateri je prisostvovalo mnogo odličnih gostov. Akademija je bila zelo pestra, saj so bili na sporedu poleg petja, deklamacij tudi telovadni nastopi ter so učenci tudi vpriporili drugo dejanje Govekarjeve dramatizacije Desetega brata. Nastopajoči so želi za svoj nastop upravičeno odobravanje in pohvalo. — Naj bi nam vzgajala viška meščanska šola samo odločne katoličane in zavedne Slovence!

Lavantinski škof Slovincem v tujini

Na svetu so sedaj razmere takšne, da si — tako bi jaz menil — vsak želi biti doma, zlasti, ako tam vlada mir. Ne dvomim, da isto čutite vi, dragi rojaki, ki ste daleč proč od domovine, bodi v tej ali drugi državi. V tolažbo in oporo naj vam bo misel, da ste povsod, kjerkoli bivate, pod močnim varstvom božje Previdnosti, ako se le vi držite Boga in vere. Bog nikogar ne zapusti, ki vanj zaupa. Ni izključeno, da vam je ob sedanjih prilikah morebiti še bolj kot sicer otežkočeno izpolnjevanje verskih dolžnosti. Zato storite, kar je v vaših močeh: ne zanemarjajte vsakdanje molitve, udeležujte se službe

božje, kjer imate to priložnost, poslužujte se sredstev zveličanja, zlasti svetih zakramentov, pred vsem pa živite brezgrajno, po božjih in cerkvenih zapovedih. To vam bo posredovalo potrebnih milosti iz nebes, pa bo v čast vam in vaši domači državi pred tujino. V ta namen bomo mi izseljensko nedeljo molili za vas in za mirne čase z željo, naj bi se našle poti za olajšanje vašega socialnega položaja, vi pa se spominjajte nas, ki smo doma in za vas od Boga prosimo vse, kar je dobro in srečno in zveličavno.

V Mariboru, na god sv. Katarine, dne 25. novembra 1939.

ločenko in nekega gimnazijca v Sremski Mitrovici. Baje sta ta dva razširjala letake proti dr. Mačku in ostalemu vodstvu hrvatskega naroda.

p Čudna demokracija. Na zborovanju okrajnih zastopnikov JRZ v Rumi je govoril senator in bivši prosvetni minister Magarašević, ki je med drugim govoril tudi o stranki SDS. Dejal je, da SDS vodijo ljudje, ki so doslej neprenehoma zahtevali demokracijo in demokratični red povsod. Zda pa, ko so prišli v vlado, so začeli komisarsko ravnati in vladata. Tako so mnogokje, kjer njihova stranka predstavlja absolutno manjšino, imenovali komisarje. Govornik je povedal zgled iz Koruna, kjer je vas, ki ima v njej JRZ 820 članov, HSS 13, SDS pa le enega. In vendar je tukaj postavljen komisar SDS.

d) 25 let še župnikuje pri Sv. Juriju ob Ščavnici duhovni svetnik g. Franc Štuhec. Na mnoga leta!

d) Vinsko razstavo in sejem v Ormožu priredi Kletarsko društvo na dan 19. decembra v lastni zadržni dvorani v Ormožu. — Vinogradniki naj svoj pridelek prigrasijo za razstavo.

d) Slovenjebistriški požigalec Avguštin Koradžija je doslej priznal orožnikom že 21 požigov.

d) Teško življenje na Kozjaku. Tam so najbolj ubogi delavci, ki nimajo zasluzka, ker kmet ne dobi nič za les in ne more delavcev plačevati. Še za tisti les, ki se tu in tam prodaja, se zelo malo dobi, poleg tega se pa mora voziti do kakšnega trgovca po zelo slabih potih po 3—4 ure daleč. To, kar se dobi iz gozda, je komaj za davek, za hlapca ali za delavca pa ne ostane nič. Sedaj so se pa pojavili še navijalci cen. Za les se nič ne dobi, kar pa moramo kupovati, je vse dražje, in res ne vemo, kako bomo preživeli naše družine preko zime.

d) Tatova iz Slovincih gor, Franc Kovačič iz Negove in Anton Perko iz Tvrkove, sta bila pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti obsojena: prvi na 8 mesecev, drugi pa na 3 mesece strogega zaporja, ker sta dolgo kradla po Slovenskih goricah, kar jima je prišlo v roke in prodajala naprej. Za nekaj časa bo mir pred njima.

d) Cinkarna v Celju je s 1. decembrom tvišala prejemke vsem delavcem in uradnikom za 15%.

d) S cepljenjem proti sliavki in parkljevki so začeli v mariborski okolici. Vsa cepljena živina je ostala popolnoma zdrava

in se tudi niso pokazale nobene škodljive posledice, ki bi bile v zvezi s cepljenjem in česar so se nekateri prvotno bali. Ta uspeh je najboljši dokaz za vrednost novega sredstva. Nujno potrebno bi bilo, da bi se za cepljenje živine proti sliavki in parkljevki poznimala banska uprava z vso natančnostjo ter bi ga uredila na najširši podlagi. Bližajo se za nas težki gospodarski časi ter je potrebno, da z vsemi sredstvi čuvamo našo imovino. Nastopa ogromno povpraševanje po naši živini ter bomo lahko zadostili vsem potrebam le, če bomo znali ohraniti to, kar imamo.

d) V Rakičamu je gorelo. Ono nedeljo okrog ene ure je izbruhnil požar na pristavi veleposestva Rakičan. Pristava stoji nekaj sto metrov od vasi, kjer ni v neposredni bližini nobene hiše, razen hišice, kjer stanujejo uslužbenci veleposestva. Ogenj, ki je najbrž nastal v svinjski kuhinji, kjer je bilo naloženih veliko orobkanih koruznih storžev, je kmalu objel cel hlev. Ker nesreče niso takoj opazili in v bližini ni bilo skoraj nobenega človeka, so komaj iz hleva rešili govejo živino in svinje. V hlevu je bilo okrog 40 glav goveje živine in večje število prašičev. Čim so ljudje ogenj opazili, so rakičanski gasilci bili takoj na kraju požara z ročno brizgalno. Kmalu nato pa so prihiteli tudi soboški gasilci z motorno brizgalno. Na žalost pa tudi gasilci niso mogli pomagati, ker ni bilo v bližini izdatne vode in je poslopje, kjer je bilo pod streho naloženo štiri vagona sena, popolnoma pogorelo.

d) Zdrobil mu je prsni koš. Ono soboto zvečer proti koncu dela se je v hribu nad separacijo premoga v Trbovljah sprožil kamen in zadel z veliko močjo tam zaposlenega H. Bajda z Dobovca. Zdrobil mu je prsni koš. Z rešilnim avtom so ponesrečenca

hoteli prepeljati v bolnišnico, a je med prevozom izdihnil. Tovariši delavci so mrtvega prenesli domov na Dobovec.

d) Huda nesreča z motorjem. Ono nedeljo popoldne se je peljal skozi Prevalje s precejšnjo brzino polir Franjo Ažnoh. Na ovinku je nenadoma izgubil oblast nad motorjem in je z vso silo treščil ob zid starega mostu. Dobil je hude poškodbe na lobanji in so ga nezavestnega pripeljali v slovenjegraško bolnišnico.

d) Iz vlaka je padel. Neko soboto se je odpeljal z večernim vlakom iz Maribora proti Ljubljani poslovodja Martin Ribarič iz Počehove pri Mariboru. Blizu postaje Zalog je Ribarič po lastni neprevidezosti padel iz vlaka in se je tako hudo poškodoval, da mu v ljubljanski bolnišnici, kamor so ga prepeljali, koj po nesreči, niso več mogli pomagati.

d) Za 5 dinarjev si morete zagotoviti pravico pri tekmah za lepa knjižna darila v znesku do 100 din, ako kupite v knjigarni ali pri svojem trgovcu novo »Družinsko Pratikco«. Same slike so že vredne tega denarja neglede na izredno bogato vsebino novega letnika. Podrobna pojasnila dobite v nagradnem razpisu, ki ga objavlja naša pratika.

d) Spet požar v Slov. Krajinu. Nad 75.000 dinarjev je napravil škode ogenj v Adrijančih, ki je uglednemu posestniku upepelil hišo, gospodarsko poslopje in hleve in mu uničil vse pridelke in gospodarsko orodje. Veter je bil tako močan, da so bila v veliki nevarnosti bližnja poslopja, če jih ne bi rešili gasilci, ki so iz vseh sosednih krajev prihiteli gasit. Devet gasilnih društev iz Adrijancev, Gor. Petrovcev, Stanjevec, Lucove, Šulincev, Neradnovcev, Zenavljva, Šalovcev in Markovcev je bilo na delu, da so udušili ogenj; domači gasilci pa so bili 18 ur na kraju požara, da ne bi veter razpihal isker in jih zanesel naokrog. Pomanjkanje vode so tu rešili tako, da so motorke od daleč dovajale vodo ročnim brizgalnam. Če bi bilo povsod na razpolago dovolj vode, bi bila škoda mnogo manjša, tako pa znaša v zadnjih dneh v Prekmurju skoraj pol milij. din.

d) Zele primerno Miklavjevo darilo za staro in mlado je naša »Družinska Pratikca« s podobo sv. Družine. Vsebinsa novega letnika 1940 je posebno bogata, poučna in zabavna in nudi vsakomur nekaj, kar ga posebno zanima. Krasi jo 16 strani krasnih slik v bakrotisku, Opozarjamo tudi na razpis nagradne uganke, s katero so združena lepa knjižna darila. Zahtevajte povsod samo našo »Družinsko Pratikco«.

Tudi veletrgovci krivi draginje

Obširen članek o draginji in skoku cen v naši državi je priobčila belgrajska »Politikac«. Članek ugotavlja, da je skok cen treba pripisati v prvi vrsti špekulaciji veletrgovcev in industrijcev, kajti za živila je znano, da so jih imeli veletrgovci na zalogi še prej, preden se je začela draginja. Da bi navili cene, so začeli blago zadrževati in niso hoteli izvrševati naročil svojih odjemalcev v celoti. S tem so umetno povzročili večje povpraševanje in povišanje cen. Podobno je tudi z blagovi. Veletrgovci se izgovarjajo, da so novo blago dobili iz Anglije po višjih cenah, in sicer za-

radi večjih prevoznin in podražitve surovin na tujih tržiščih. Članek pa ugotavlja, da pošiljka blaga na more priti tako hitro iz tujine v našo državo, vsaj v tako kratkem času ne, kolikor ga je poteklo od začetka vojne pa do dne, ko so trgovci začeli navijati cene. To dokazuje, da so trgovci imeli dosti blaga na zalogi in so izrabili priliko ter nagrabili neupravičene dobičke. Podobno je tudi s cenami premoga. Trgovci ga prodajajo povprečno pet dvakrat višji ceni, kakor pa ga oddajajo premovalnik.

Naše gospodarstvo

(Dopis z dečele.)

Poleg živinoreje je ena glavnih panog, nekega kmetijskega gospodarstva, gozdarstvo. Ko že vse drugo odpove, je še gozd tukaj, ki muči močno oporo gospodarstvu, če ni že prej izčrpan do kraja. Zato pa srečna kmetija, ki ima še neizsekane gozdove. Zato je pa čisto resničen tisti rek, ki pravi, da je gozd zlata rezerva vsakega kmeta.

Dober gospodar zlato rezervo skrbno čuva in porabi od nje k večjemu obresti ali kar je prizastka. Samo ob izredno težkih prilikah seže po rezervi.

Da zares, če pomislimo na vse koristi, ki jih nam nudi gozd, moramo z žalostjo priznati in ugotoviti skrajno brezbriznost, ki jo kažejo do gozda mnogi, mnogi posestniki, da zares so v marsikakem kraju prave bele vrane posestniki, ki imajo skrb za gozdni napačaj, ki imajo tudi ljubezen do gozda, ki mu povečajo vsaj toliko pažnje kakor drugim kulturam.

Da je temu res tako, nam dovolj zgovorno pričajo obširna zemljišča po naši domovini, zlasti v Suhi Krajini, kjer bi morali še posebno skrbeti za gozdove in jih kakor puščico očesa čuvati. Godi se pa prav narobe. Krasni bukovi gozdovi, ki so pokrivali naše griče, so prav temeljito izsekani, za popozdovanje se pa bore malo stori. Saj oblast ponuja sadike brezplačno, vabi posestnike za naročitev, pa je kaj malo odziva. Da bi pa sadike kdo kupil, še na misel ne pride nikomur.

Do tukaj govorimo še samo o zemljiščih, ki so po zakonu zaščiteni gozdovi. Kaj pa naj bomo o obširnih gmajnah ali pašnikih, ki pa dostikrat tega imena ne zaslužijo, ker so obraščeni s trnjem, brinjem in raznim gozdnim plevelom, tako da tudi živina ne more ničesar več dobiti.

Še večja krivica pa bi bilo to imenovati gozd. Gozd, to je lepo ime, ki predstavlja res kulturo, ki je v ponos kmetu. Žal, da se mi Slovenci ne moremo dosti ponašati.

Kako je lepo videti po drugih deželah gozdne nasade, iz katerih se vidi smotrenost gospodarstva, pa velika skrb, ki se na gozd polaga.

Pri nas pa štejemo, toliko in toliko ima Slovenija gozdnih površin ali pa rečemo, ta in ta občina, ki bi morala predstavljati milijonske vrednosti, v resnici pa je vrednost malenkostna, ker raste malovredno grmovje, mesto da bi rastle plemenito gozdno drevje.

Nobeden ne pomisli, da bi na istem prostoru lahko rastle krasne smreke, katere bi se lahko in drago prodale. Le nekaj arov far je 100 kvadr. metrov) s smrekami zaraščena zemljišča, pa bi bil marsikateri kmet rešen mučnih skrbi. Tako pa ležijo ne ori, ampak hektari in hektari, ne da bi mogel kaj prodati.

Franjo Neubauer:

V strasteh sourašva

(Za praznik Brezmadežne)

Brezmadežna, sveta,
brez greha spočeta!

Premagala ni To
peklenska oblast,
neznana Ti vsaka
ostala je snasti!

Ti gledaš te roje
in strastne njih beje,
sourašva izbruh,
ki neti, padli ga dah,
peklenski ga dah.

Ta zmaj, ki se svija
pod Tvoje nogo,
vso zemljo je s strastno
razdvojil močjo!

Ker oče ni zasadi, tudi sin ne bo in tako gre iz roda v rod.

Sicer se tu pa tam vendar opaža, da so nekateri začeli to uvidevati, ampak na splošno še ne. Po nekaterih krajih se zgovarjajo na pašo. Da, pašnik je v resnici dobra stvar, ampak za pašnik je tudi treba skrbeti, da bo res pašnik, da bo živina imela kaj paše, ne pa da gre samo toliko na pašnik, da se zlači in sprehodi.

To velja posebno za Suho Krajino. Tu se še na splošno pase. Živina je pa samo toliko na pašniku, da mine čas in da ne muka v hleva. Če ni nakrmljena v hlevu, potem bi težko živila. Zemljišča pa, na katerih se pase, so zarasla s plevelom, da je joj. Kjer je pa grmovje posekano, se pa reže gole skale, tako da je še bolj žalosten pogled.

Ljudem je pa težko dopovedati take stvari, ki jim ni povšeč. Je pač vsak le na sebe navezan in si misli, kakor tisti osel, ki je rekel, naj raste trava ali pa ne, ko mene ne bo. Tako govorijo mnogi gospodarji sebižnehi, ki samo na sebe mislijo, na poznejši rod pa malo ali nič.

Res, če bi se taka zemljišča pogozdila, bi se nekaj časa ne smelo pasti, da bi sadike odrasle, pa bi že čez nekaj let tisto zemljišče donosalo več koristi kot pa paša. Te koristi bi bile vsako leto večje, in recimo že 30-40 let bi bilo tisto zemljišče (ki je sedaj morebiti vredno 100 din) najmanj $100 \times 100 = 10.000$ din; samo les je dosti vreden, a poleg tega še zemljišče.

Treba je, da bi tole premislili vsi gospodarji, skrbno pogozdili svoja zemljišča, ki so nepristopna za kakšne melioracije, to je zboljšanje z gojenjem ali tudi iztrebljenja kamenja. Takoj je treba poudariti, da je po pašnikih dosti kamenja, ki leži kar po vrhu, pa ga ni človeka, ki bi ga pobral. Ker nobeden ne pomisli, da bi tam, kjer kamen leži, tudi trava zrastle. Tako so pa naši pašniki ponekod kar posuti s kamenjem in dostikrat po najboljših legah.

Če bi se lahko dostopna zemljišča očistila grmovja in kamenja, pa pogojila, ostala pa, ki so zelo kamnita, naj bi se pogozdila s žahtnim gozdnim drevjem. Tako bi ne bilo nič prikrajšana paša, zemljišče pa bi pridobilo na vrednosti. Gospodarstvo bi pa napravilo nalozbo rezerve, ki bo stalno naraščala.

Pri tem pa je treba pomisliti na blagodejni vpliv gozdov na vso pokrajino. Gozdovi predvsem zadržujejo vlogo v zemlji. Zadržujejo pa tudi silo viharjev in kitiijo pred veliko majo in preveliko moč. Gozd je za kmeta neprecenljive vrednosti in je ravno zato občalovati, da se na to polaga tako malo skrbi. Saj se mnogi gospodarji za gozd samo toliko brigajo,

Marijo, še enkrat
premagaj duha,
bi samo besneče
sourašva pozna!

Ti morska si zvezda:

zupno mornar
szira se vate
ka šuga vihar.

Zdaj ladje ponosne
pošira morje,
sourašva jih samo
potaplja v vodě.

Nesrečnejev roj se
s valovi bari,
še v smrti se rega
posmeh mu strasti.

Marija, kot nekdanj
Tvoj svit je miran,
Ti vodi v miru nas
in sreče pristan!

Brezmadežna

Z nekimi tajinstvenim žarom je odšel 8. december. Ona, katere se na ta dan spominjamo, ni bila le brez vsakega najmanjšega greha, temveč je sploh hodila skozi žiljnjega brez vsakršne zadolžitve pred Bogom. In zato je danes proslavljena sv. Cerkev z besedami sv. Duha: Vsa si lepa in madeža ni na Tebi!

Marija je edina med ženami, kateri je božji poslanec mogel reči: Milosti si polna! Kot mali neskončno svelega Boga ni smela biti niti trenutek pod oblastjo satanovo; presveto Srce Jezusovo se ni smelo izoblikovati iz telesa matere, katere bi težil kak, če tudi, najmanjši greh. Tako je Marija ostala prej kot stoji brezmadežna cvetlica v vrsti dobijem.

O, kako smo mi ob njeni brezmadežnosti daleč, daleč proč od nje, mi zemski otroci, sredi strasti in grehah viharjev. Ali se upamo ozreti k Njej mi, ki smo prišli že kot grešniki ne svet in nosimo še s svojimi osebnimi grehi krivdo in zadolženje na svoji vesti? Ali nremo mi ubogi ispanci in dolžniki pred Bogom iskati kake sprostje s Njo, tvo lepo, tu tisto?

Da, smemo in tudi moramo! Ona, brez madežna se sklanja vsa dobrotna, vsa milostna k nam. Vaak je lahko s polnim zaupanjem imenuje svojo mater. Dajmo, da tuje oko naš dobro brezmadežna Mater vsa čas našega žiljenja nad nami.

da ga čezmerno izkoriščajo in izsekavajo, in vse drugo se pa ne brigajo.

Namen teh vrstic je, da bi vsi kmečki gospodarji vsa svoja zemljišča, ki leže prazna in brez vsakega haska, pogozdili z iglastim ali žlahtnim listnatim drevjem.

Slovenska zemlja je v resnici karala, da smo kulturne, marljiv in gospodarsko napredne narod, kajti do sedaj nam tega spričevala ne da. Žalosten je pogled na zemljišča z brinjem in lesko, pa z drugim gozdnim plevelom zaraščena. To nam ne govori o pridonosti in marljivosti in o naprednem gospodarstvu, ampak zanikrosti in izalomarnosti in pa le o nevednosti.

Nismo tako bogati, da bi lahko plačevali davke od zemlje, pri tem pa imeli samo to korist, da lahko rečemo, to je moje.

Skrbimo slovenski gospodarji, da bo naša zemlja živo ogledalo pridonosti in marljivosti, pa tudi dokaz izobrazbe in kulture našega naroda.

Pri tem pa bomo imeli gospodarske koristi mi sami, če pa ne že mi, pa gotovo rod za nami, ki bo nam hvaležen, ker bo imel v gozdu zlato rezervo. Kmečki opozovalec.

Drugod in pri nas

V Celovcu je ob koncu lanskega leta poročal eden od govornikov na občnem zboru Prosvetne zveze med drugim tudi tole: V začetku leta 1938 do 1939 je bil ukinjen pouk na Slovenskem v 67 dvojezičnih šolah, ki jih je obiskovalo po avstrijski statistiki 10.253 slovenskih otrok. Nemške oblasti so dovolile izhajanje mladinskega mesečnika »Mladi Korotan«.

Nemci v Jugoslaviji imajo po podatkih za šolsko leto 1937-1938 765 razredov z nemškimi učnim jezikom, s 724 učitelji, od katerih jih je 507 Nemcev iz Jugoslavije in 30.209 otrok, nato štiri meščanske šole z 21 razredi in 675 učencov. 62 učiteljev (15 Nemcev iz Reicha), učiteljice z 42 učenci, 16 profesorji in gimnazijci z 97 učenci.

RAZGLED PO SVETU

DROBNE NOVICE

Za vojno, da bo zmagal boljševizem

Tik pred sedanjo vojno je imel ruski samodržec Stalin govor, v katerem je povedal tudi sledeče:

Mir in vojna sta odvisna od Sovjetske Rusije. Ako gre Sovjetska Rusija z Anglijo in Francijo, bo morala Nemčija na Poljskem odnehati in se sporazumeti z Anglijo in Francijo. Vojne potem ne bo, pač pa grozi komunizmu od te zveze nova nevarnost. Ako se Sovjetski zvežejo z Nemčijo, potem bo Nemčija Poljsko napadla in Anglija in Francija ji bosta šli pomagat. Potem je vojna neizogibna. Sovjetska Rusija pa bo lahko stala ob strani. Torej je dolžnost Sovjetske Rusije, da se naveže na Nemčijo, kajti skušnje zadnjih 20 let so dokazale, da se komunizem tam, kjer je mir, ne more tako širiti, da bi pri velikih državah zmagal. Komunizem uspeva samo s pomočjo vojne. Komunistična diktatura bo mogoča samo po vojni. V tem drugem primeru bo seveda Poljska uničena, preden ji bosta Anglija in Francija mogli na pomoč. Poljska bo razdeljena med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo, ki bo razen tega dobila še svobodne roke napram baltičkim državam in v južnovzhodni Evropi napram Romuniji. Nemčija je izjavila,

da je pripravljena sprejeti sovjetske predloge tako glede Baltika, kakor glede Balkana.

Ce bi v tej vojni Nemčija zmagala, ima Sovjetska Rusija v rokah sicer močne postojanke, da lahko razvije svojo nadaljno propagando, toda to še ni zadosti. Če bi bila Nemčija poražena, bi sedanjemu režimu sledil v Nemčiji komunistični režim, vendar pa bi bili Anglija in Francija še tako močni, da bi tudi komunistični režim zadušili. Ker pa Anglija in Francija tega ne smeta storiti, zato je potrebno, da se vojna zavleče čim dalje, da bosta obe izčrpani, kajti Sovjetska Rusija bi komunistične Nemčije ne mogla zadostno podpirati, da bi jo ubranila pred močnima nasprotnikoma. Sovjetska politika mora stremeti za tem, da se vojna nategne, da bosta Anglija in Francija tako oslabiljeni, da morebitne komunistične Nemčije ne bi mogli pogaziti. Zaradi tega mora Sovjetska Rusija v sedanji vojni Nemčijo podpirati proti Angliji in Franciji že zaradi tega, da vojno zavleče in da tako pride do navednega cilja. — Stalinov govor je popolnoma pojasnil sedanji položaj v Evropi in tudi pojasnil, da je vojno zakrivila Sovjetska Rusija, ki želi z njeno pomočjo doseči samo boljševizacijo vse Evrope.

Okrog milijon Kitajcev je v zadnjem času prestopilo v katoliško vero.

20.000 avstralskih letalcev bo vstopilo v angleško vojsko.

Za novega državnega predsednika v pokrajini Češki je imenovan Nemeec dr. Preiss. Za skoraj 13 milij. dolarjev zlata je bilo pripeljanega v Združeno države Severne Amerike v enem tednu.

Spor, ki je nastal med pravoslavne višje duhovščine zaradi boja proti konkordatu, je končan.

Uredbe, izdane za vse Jugoslavijo, veljajo za Hrvaško le tedaj, ako soglaša s njimi hrvaški ban.

Zdrženi trgovci v Ljubljani so se izjavili za zvišanje nameštenskih plač.

50 vzornih sadevnjakov so ustanovili na ozemlju bivše primorske banovine.

Uradne glasile madžarske vlade piše, da se Anglija bori za boljšo bodočnost Evrope in vseh njenih narodov.

13 milij. frankov velja Belgijo dnevno obramba njene nevtralnosti.

Nova sovjetska uprava v zasedeni poljski Ukrajini je dala postreliti tudi vse voditelje ukrajinskih avtonomistov.

Nemške čete se abirajo v vedno večjem obsegu na Slovaškem.

Sam si je vzel življenje v Kodanju na Danskem prvi kancler nemške republike v L. 1918 socialist Filip Scheidemann.

Časopisje z dne 25. nov. je poročalo, da so Francozi in Angleži v zadnjih 24 urah zbili 19 nemških letal.

Za 15 milij. din perutnine je kupila v Jugoslaviji neka velika angleška izvozna tvrdka.

Proizvednjo čokolade je omejila s posebno uredbo madžarska vlada.

Finski predlog za mir, vreden samostojne države, so boljševiki odklonili.

Severno od Ladoškega jezera so Finci ujeli 1500 Rusov.

Is sedaj ruskega Lvova je zbežalo v Nemčijo 150 sovjetskih častnikov.

KATOLIŠKA CERKEV

• Po misijenskem svetu. Zamorskih duhovnikov ima sedaj Afrika 358 in 844 črnih bogoslovcev. — Posledice vojne se že čutijo tudi v Afriki. Apostolska vikariata Ruanda in Urundi sta se morala odreči 25 misijonarjem, katere je oblast odpoklicala. — V škofiji Jaffua na otoku Ceylonu je bil od 8. do 10. septembra škofijski evharistični kongres, katerega se je udeleževala velika množica vernikov in duhovnikov. Zaključne procesije, se je udeležilo okrog 20.000 oseb. Tudi drugoverski časopisi so pisali prijazno o prireditvi. Misijonarji so prepričani, da bo prireditve rodila lepe uspehe. — V kitajskem Hongkongu sta mati in hči misijonarki in redovnici iste družbe. Na Kitajsko sta prišli iz Kanade. — V Vuhu na Kitajskem so ustanovili španski jezuiti novo bogoslovno učilišče. — Za sprejem v zavod, ki ga vodijo bratje maristi v Tsinanfuju, je letos prosilo 1000 dijakov. Sprejeti so jih mogli le 750.

ITALIJA

• Is slovenskega Primorja. Okoli 20.000 vagonov jugoslovanskega premoga bo dobila do meseca maja prihodnjega leta Italija na podlagi sporazuma, ki je bil sklenjen pred kratkim med člani jugosl.-italijanskega stalnega ožjega gospodarskega odbora. Večina tega premoga bo iz Slovenije. — Vse zaloge surovih kož in usnja morajo prigrisati trgovci po vsej Italiji. Izjeme v tem seveda tudi v Julijski Krajini niso delali. Rok za prijavo te vrste zalog je bil osem dni. Na vse zadnje pa se prijave same na sebi še ne bi bile tako hude, če se bi bil v zvezi s tem izdan še drug odlok, mnogo hujši od prvega.

Brez posebnega dovoljenja namreč nihče niti več ne sme prodajati surovih kož in usnja. — Pri vsakem kosilu ali večerji v gostilni dobi odsej v Italiji vsak gost na mizo tudi četrtilitra vina. To vino je vračunano v jedi sami in ga torej ni treba posebej plačati, prav tako kakor ga ni bilo treba posebej naročiti. Na ta način skušajo delati v Italiji reklamno za svoje vino in s tem ljudi odvaditi, da bi pili tuja vina in po nepotrebem dajali zaslužek tuji državi. Ljudem naj bi se v bodoče ne zdelo več »imenitno« piti na primer tokajca, španska ali kakšna druga tuja vina.

Petrolej gori

Prva poročila, ki so sredi novembra prišla v Evropo o požaru petrolejskih vrelcev v mestu Lagunillas v Venezueli v Ameriki, še daleč niso opisala vse nesreče, kakor se je v nekaj urah razvila. Petrolejski vrelci leže v bližini jezera Maracaibo; petrolej odtoka tudi na površino jezera, kar je bilo zlasti usodno. Okrog in okrog črpalnih naprav in jezera so majhne naselbine, cele vasi so zgrajene na koleh, kjer stoje na mehkem, z oljem prepojenim svetom. Hiše so bile seveda večinoma lesene. Požar je nastal v neki gostilni, kjer se je vnela gazolinska svetilka. Ko so plameni že zajeli vso naselbino, je veter ogorke raznesel po jezeru, ki se je na mah vnelo in je bilo v kratkem jezero, kar je bilo zlasti usodno. Okrog in okrog črpalnih naprav in jezera so majhne naselbine, cele vasi so zgrajene na koleh, kjer stoje na mehkem, z oljem prepojenim svetom. Hiše so bile seveda večinoma lesene. Požar je nastal v neki gostilni, kjer se je vnela gazolinska svetilka. Ko so plameni že zajeli vso naselbino, je veter ogorke raznesel po jezeru, ki se je na mah vnelo in je bilo v kratkem jezero, kar je bilo zlasti usodno. Od to se je ogenj hitro širil na vse strani, po vseh bregovih jezera Maracaibo. Mesto Lagunillas leži na majhnem otoku, ki ga samo ozek mostič veže s celino. Ta most je bil edina rešilna pot. Ker rešitev je bila samo v begu. Kdor je pravočasno zbežal, je ušel smrti, kdor ni mogel pravočasno čez most, je bil brez-

pogojno izgubljen. Prva rešitev je prišla iz mesta Maracaibo, ki je 40 milj. oddaljeno od mesta Lagunillas. Vendar pa vse gašenje ni imelo veliko uspeha, ker je gorelo vse: jezero, hiše, celo z oljem prepojena zemlja. Kdor se je rešil, se je rešil po mostu na celino. Veliko jih je, ker je pred mostom takoj nastala silna gneča, poskakalo v goreče jezero, da bi sicer kratko razdaljo preplavali. Toda vsi ti so utonili v gorečem morju, oziroma zgoreli. Kakih 200 se jih je rešilo z majhnim splavom, ki je bil pritrjen ob bregu jezera. Naselbina sicer ni bila velika, tako v neposredni bližini petrolejskih vrelcev so stanovali le najrevnejši delavci s svojimi družinami, rešilo pa se jih je prav majhno število, nekatera poročila pravijo, da samo 200, medtem ko jih je nad 1000 zgorelo oziroma utonilo. Najhuje je prizadelo okrog 300 hiš, stavbe na koleh, ki so bile postavljene tik ob bregovih s plastje petroleja pokritega jezera. Vse te hiše so plameni zajeli takoj v prvih trenutkih požara in le malokdo njihovih prebivalcev je ušel smrti.

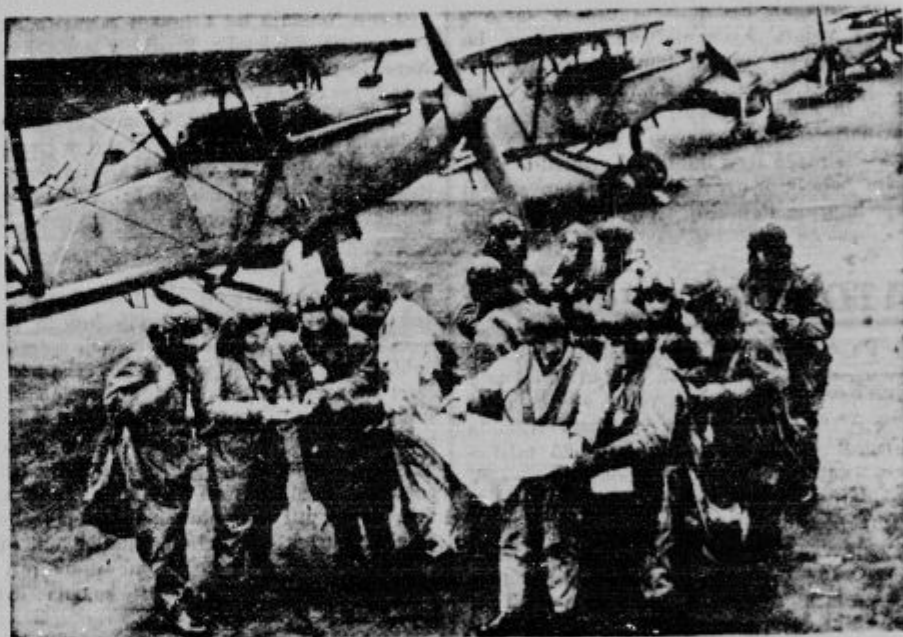
Ameriški slovenski detek igra na citre

Pogled na mesto Merlebach, središče Slovencev v francoski Alzaciji in Loreni

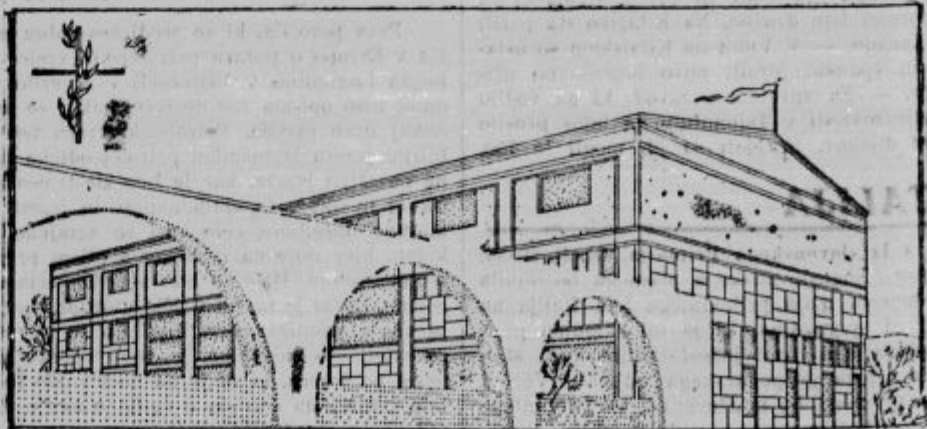
Zemljevid k dogodkom na Finskem

Angleška bojna letala, najhitrejša letala na svetu Piloti prejmejo zadnja navodila pred poletom

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENCA« JB »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STEVILK LISTA NA OGLED.

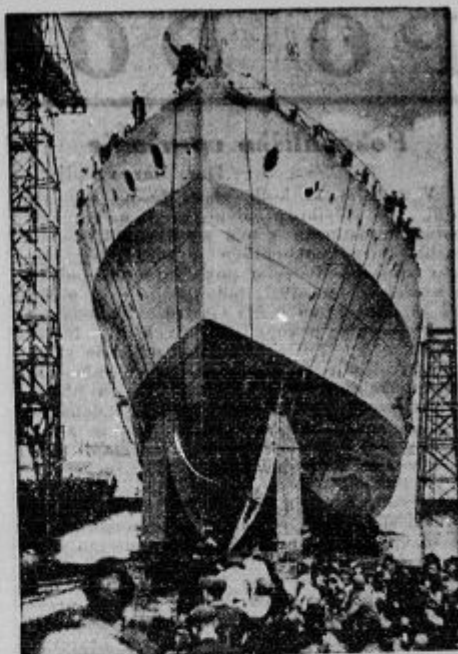

V Ljubljani v bežigrasjski šupniji, kjer šupnikuje znani p. Zakrajšek, grade prosvetni dom, ki bo takole zgledal

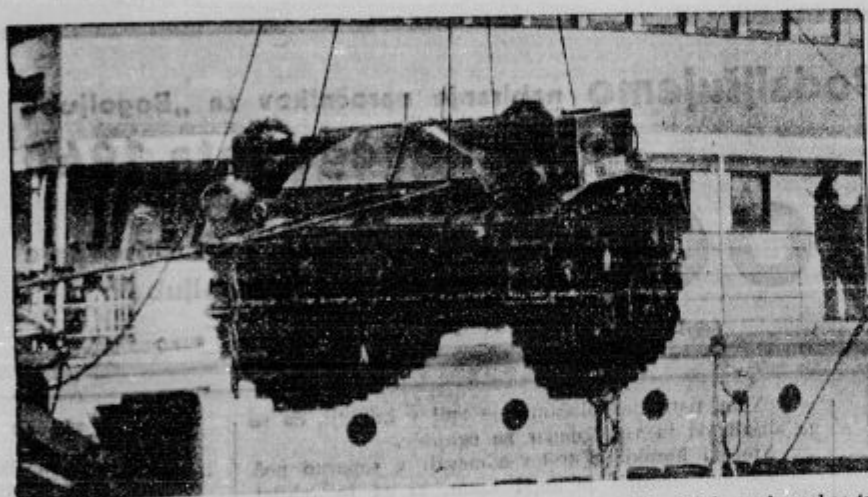
Zahtevajte v vseh javnih lokalih „Domoljuba“!

Če odkar ne smejo ameriške ladje v nevarne evropske vode, ameriški mornarji nimajo več toliko posla in se lahko zabavajo z drugimi stvarmi. Slika jih kaže, kako v nekem »Mornarskem domcu« prebirajo časopise

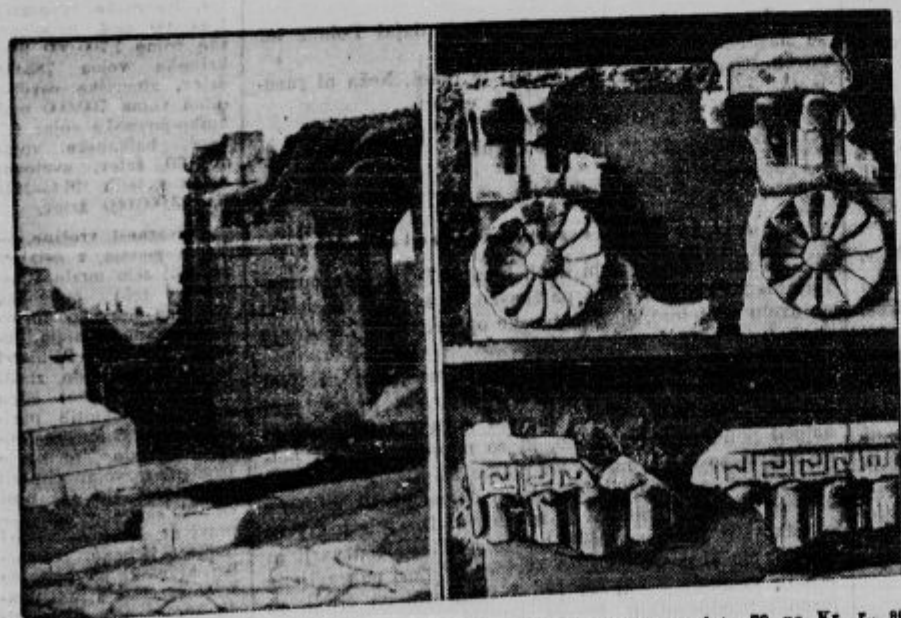
Angleška križarka »Belfast«, ki jo je zadnjic bombardirala nemška podmornica. Ladjo so šele malo pred začetkom sedanje vojne spustili v morje

Angleški admiral Byrd se z veliko odpravo odpravlja na Južni tečaj. S seboj bo vzel posebne tanke. Na sliki vidimo, kako tak tank nakladajo na ladjo

Danci so postavili ob meji stražarske hišice kar in hiša. Imenujejo jih »Zamorske hišice«

V Pompejih, mestu pod znanim ognjenikom Vesuvom, ki je bilo zasuto leta 79 po Kr. r., so v zadnjem času odkopali več zanimivih predmetov

Nek inženir je iznašel žepno pečko. Nova žepna pečka se kuri s bencinom in je komaj tako velika kot okrogla žepna baterija

PO DOMOVINI

Pokopališko vprašanje

Dev. Mar. v Polju.

V zadnjih 50 letih, zlasti še po svetovni vojni, je število prebivalstva v naši občini znatno naraslo in s tem seveda tudi število umrlih. Farno pokopališče je zaradi tega postalo preteno. Potrebno povečanja pokopališča je uvidel že leta 1927. tedanji občinski odbor pod županovanjem Ivana Garroze. Že tedaj je bil sklep, da se pokopališče poveča in je bil za to tudi že izposlovan komisijski ogled in gradbeno dovoljenje. Ker pa je bil tedanji občinski odbor zgradil novo šolsko poslopje in občinski dom, za kar pa ni bilo potrebnega denarja, je najel nad 2 milijona din posojila in z odplačevanjem tega posojila tako obremenil davkoplačevalce, da ni mogel uresničiti še prečega vprašanja — povečanja pokopališča. Za liberalnega paševanja je pokopališko vprašanje šlo med staro šaro. — Leta 1936 je sedanja občinska uprava prevzela žalostno zapuščino svojih prednikov. Pod vodstvom župana Kebra je sedanja uprava spravila iz velike stiske občinsko finančno gospodarstvo in sklenila uresničitev preloženih načrt za povečanje pokopališča. Tozadevni sklep je bil na krajevni običajni način v mesecu septembru leta 1938. razglašen, da se vsak občan v prizivnem roku lahko pritoži. Pritožb ni bilo. Šele po prizivnem roku sta bili vloženi dve pritožbi na višje oblastvo, ki pa sta morali biti kot nezakoniti zavrnjeni. Na javni občinski seji, na kateri se je razpravljalo in sklepalo v zadevi pokopališča, je proti sklepu, ki se sedaj izvaja, glasovalo od vseh odbornikov le šest. Tudi o okuženju talnice ne more biti govora, zakaj pokopališče podaljšujejo na severnem delu, ki je od šolskega vodnjaka oddaljen do 300 m. To je čista resnica. Vse drugo, kar se piše in govori, je laž.

Raka pri Krškem. Nastopajoča zima je prinesla s seboj dolge večere. Ljudi se pa poluča bojazen kaj bo, če ne bo petroleja, ki ga sedaj občutno primanjkuje. Ali bomo res morali biti

v temi? V sličnih primerih zopet prav pereče stopa naprej vprašanje, kdaj je vendar dobimo elektriko? »Domoljub« je nam v prošlem poletju izplačal dve požarni podpori. Mislimo si, kako je bilo s tem prizadetim ustrezno. Za vnaprej pa pohitimo vsi s pravočasnim plačilom lista, da bomo tako imeli v slučaju nesreče pravico do podpore, pa se bo temu in onemu lahko prismejalo še sreča v obliki dobitka, ki so za prihodnje leto tako mnogoštevilni.

Kal pri Št. Janžu. Obiskal nas je minister dr. M. Krek ter nam lepo po domače opisal notranji in zunanji politični položaj. Hvala mu! Gospod minister je tudi obljubil podpirati naše prošnje glede poprave ceste Št. Janž — Kal in posredovati zastran naših poštnih razmer. Vsako pisemce moramo nesti na pošto v 1 in pol ure oddaljeni Št. Janž in po vsak časopisek moramo zopet v Št. Janž; ob nedeljah pa moramo po prvi maši čakati celo uro, da se pošta odpre. Dajte nam vsaj pomožno pošto!

Skecjan pri Mekrenogu. Ono soboto smo imeli članski sestanek naše stranke, na katerem je poleg drugih poročal tudi naš bivši poslanec in sodanji minister dr. Miha Krek. Članstvo je s prav posebnim zanimanjem spremljalo njegov govor. — Te dni se je zgodila prometna nesreča. Posestnik-

gorelec Janez Eršte iz Mirne peči, se je s svojim kolesom zaletel v avto dr. Reje, zdravnika v Šent Jerneju. Eršte je padel v nezavest in je doblil na več mestih smrtno-nevarne poškodbe. — Leto gre tudi h koncu in bo treba zopet obnoviti naročnino za dobre katoliške časopise, posebno za »Domoljuba«. Posebno ne prezrite bogatih nagrad!

Velesove. V prijami vasi Velesovo nad Kranjem je umrl daleč naokrog znani tesarski pomočnik Franc Korošec. Svoji 12-članski, večinoma še nepreskrbljeni družini je bil skrben krščanski oče. Bil pa je tudi zvest čitatelj »Domoljuba« in njegov naročnik. Blag mu spomin!

Na Vrhniki so 20. novembra pokopali N. ceta Skofa, posestnika, našega zvestega naročnika. Naj počiva v miru!

Št. Jernej na Dolenjskem. V lovišču pletarskih gozdov je Franc Vide, župan v Št. Jerneju, ustrelil srednje težkega merjasa. — V Cerovem logu na posestvu Uštras, ki je last ostroške graščine, so kmetje pri oranju živj prišli do ravnih predmetov, ki so kazali, da so v zemlji ostanki nekakega zidovja. Radovednost je gnala kmete naprej in začeli so kopati. Prišli so do velikih kanalov. Kanali so zidani na več strani in so iz kamna in opeke. Opeka je treh vrst, največja opeka meri 30 krat 75 cm, druga nazobčana 15 krat 30 cm, tretja pa je 30 cm dolga in 10 cm široka ter voča.

Št. Jurij pod Kumom. Občni zbori naših društev in odsikov so minili, sedaj se je začelo delo v odeskih: sestanki in priprave za igro. Zadnji in najbolj zanimiv je bil občni zbor Prosvetnega društva. Udeležba je bila velika.

Podaljšujemo nabiranje naročnikov za „Bogoljub“ do novega leta 1940

500 lepih nagrad čaka dosedanje in nove naročnike „Bogoljuba“

Besede

(Povest)

Episod N. Veitkonja. Ilustriral skladnik L. Sušmelj

Šilke in tronesne krovnice o naših krajih.

Ni še izgovoril, ko so se s truščem odprla vrata in na pragu je stal Rugar. Vihtel je v roki zmečkan časopis, poiskal z očmi Vidmarja, se prestopil ter mu treščil list v obraz.

>Tu imaš!

Može so planili na noge in osuplo zrl divji prizor.

Rugar se je ves tresel od gneva in razburjenja.

>Ali ste brali? V časopisu! In gotovo si pisal ti, Brus!

>Jaz, jaz, jaz ne vem... je jecljal Brus.

>Eh, tako se pa nismo šli nikoli! je dejal Polanc.

Rugar je planil proti Vidmarju s stolom in je stol vjel Bazk. Likar je z visokim glasom poklical: »Brus, Brus, povej, kdo nosi gnoj iz naše fare v časopis! Ali ne smrdi dovolj doma, ali hočeš, da si še ves svet tiščil nos zaradi njega?«

>Naj me tožič je osorno udaril Vidmar po mizi.

>Ali je kaj laži? Niti besedice. Naj me toži, če mu ni prav, toda moje stole naj pusti pri miru. Ven, ven iz hiše!

In se je Rugar zamajal sredi sobe in udaril s pestjo po mizi, da se je deska upognila:

>To boš plačal!

Zasukal se je in odšel.

Polanc je zmajal z glavo, še preden so se zavedali, je stopil skozi vrata.

>Neža, tisti liter plačam! je vpil v kuhinji, da so ga slišali vsi in vrgel denar na ognjišče.

Njegovi koraki so težko odmevali v soparno noč.

>Nismo mislili! je dejal Likar, ki ga je dohitel.

>Kdo bi si bil mislil?«

Ognja sta se Boštjanu, ki je počasi krevsal po dvo-rišču.

>Ta pa pride o pravem času! je dejal Polanc ter se nasmehnil.

Boštjan je šel po tobak; kaj je rekel, Neža ni razumela.

>Ali si kaj pozabil?«

Mialila je, da se je nekdo vrnil.

XXXV.

Ali je Lende zaslišal petače?

To niso grunti, ki bi imeli hlapce. Težja dela opravljajo domači moški, lažja pa ženske. In kjer grede moški po svetu za delom, morajo ženske opraviti vse. Za oranje in košnjo najamejo.

Rugar je najel Matevža, da je vozil, ker ni imel sina ter sam ni utegnil vsega. Vidmar, ki je imel gostilno, pa je moral imeti zmerom koga pri roki, da je natočil polič vina voznikom, ki so mimo vozili, ali potnikom, ki so nosili mimo ali platno ali krošnjo ali spomladni prašiče. Le ob nedeljah so domačini šli mimo v večjem številu v cerkev in iz cerkve. Iz vseh logov in oredkov in bašt in boljših hiš so prišli stari drvarji in oglarji, moški gospodarji, na škripe in ofert napravljene košare gospodinje, ki so jim svileni trakovi frlili ob pisanih predpasnikih. Igrava dekleta so s svojim smehom in žuborenjem podžigala fantom kri. Fantje so s krivci za klobukom in s težkimi verižicami na telovnikih

RAZNO

Kaj govore številka. »Telegraf« je objavil statistiko žrtev 8 velikih vojn. Sedemletna vojna je zahtevala 551.000 žrtev, francoske revolucije 1.400.000 mož, napoleonske vojne 1.700.000 mož, krimska vojna 785.000 žrtev, ameriška osvobodilna vojna 700.000 mož, rusko-japonska vojna 624 tisoč, balkanske vojne 108.000 žrtev, svetovna vojna v letih 1914—1918 pa 23.000.000 žrtev.

Nevarnost vročine. — Vročna poletja, v ostalem pa tudi zelo mrzle zime, imajo zelo neugoden vpliv na človeško duševnost in pospešujejo duševne bolezni. Psihiatri to že davno vedo, zlasti pa dr. Toulouse, eden najbolj znamenitih pariških specialistov za duševne motnje. Vročina je ugoden razvojni činitelj za bolezni, ki jih nosi človek skrite v sebi — pravi dr. Toulouse. Stari ljudje, ki imajo pokvarjen krvotok, so največje žrtev vročine, a tudi mladim, ker je njih živčni sistem še posebno občutljiv za njo. Povsem nevarno je torej, če se takšne osebe ure in ure iz-

Urek Pačlju levite bere

Belgrajski časopis »Vreme« je nedavno prineslo popravke, ki ga je temu listu poslal bivši poslanec Ivan Urek iz brežiškega okraja zaradi poročila, ki ga je »Vreme« objavilo ob volitvah senatorjev v Sloveniji. V tem popravku pravi: »Dne 13. novembra ste objavili poročilo o volitvah v Ljubljani, v katerem ste navedli, da je iz vrst opozicije volil tudi predsednik občine Globoko v brežiškem okraju, podpisani Ivan Urek, bivši narodni poslanec iz Pačljeve stranke (grupe). Ker pa ta ugotovitev ne odgovarja resnici, naprosimo, da objavite naslednji popravek in pojasnilo:

Podpisani kot javni delavec in narodni poslanec ašem nikdar pripadal neki »Pačljevi stranki« ali »skupini«, ker takšne (Pačljeve) stranke ali skupine v Sloveniji ni bilo in stranka Pačelj nikdar ni imel in je tudi danes nima. Samostojna kmetška stranka SKS, ki so jo v Belgradu imenovali kmetijce, kateri je pozneje pripadal Pačelj, je bila ustanovljena v začetku leta 1919 od manjšega števila idealistov s programom za preporod in dvig naše vasi v gospodarskem, socialnem, pruvzetnem in političnem oziru, ter vsestransko podporo kmetškemu življenju v težkih življenjskih vprašanjih. Ustanovitev, organiziranje in razširjenje tega gibanja med ljudstvom je zahtevalo od malega števila ustanoviteljev in propagatorjev velikih moralnih, fizičnih in gnotnih žrtev. Poslanca Pačlja med temi ustanoviteli stranke in propagatorji ni bilo.

Podpisani sem bil kot eden glavnih ustanoviteljev in propagatorjev tega gibanja soglasno izvoljen za nosilca kandidatske liste za mariborsko okrajno ob volitvah v ustavotvorno skuščino konec leta 1920, kjer sem bil s še številni tovariši izvoljen. G. Pačelj je prišel v našo stranko šele pred volitvami, približno pol-druge leta po ustanovitvi in kmalu izvedeni organizaciji. Z našo pomočjo je bil g. Pačelj proti volji starih in sodelavcev postavljen na kandidatsko listo g. Kušarja v ljubljanskem okraju. Bil je na zadnjem mestu liste šele uspeš. Po mojem sodelovanju in po moji krivdi je postal ta gospod zastopnik stranke v Pačjevi vladi. Na tem položaju je pa glavne stranske cilje, zaradi katerih je bila ustanovljena, kot njen zastopnik branil tako, da je stranka morala izgubiti zaupanje širokih ljudskih množic in nujno prepasti.

Ko sem pozneje še dvakrat, in sicer 1922 in 1931, kandidiral in bil izvoljen, se to ni zgodilo samo ob veliki nevolji g. Pačlja, temveč tudi ob postavitvi protikandidatov in silni ter divji agitaciji njegovih pomagačev, ki so izhajali tudi iz vrst komunističnih kandidatov, to je iz tistih vrst, proti katerim je bilo leta 1919 treba ustanoviti gorjo stranko. Zaradi takšnih in podobnih dejstev, ustanovitelji omenjene stranke najodločneje odklanjamo, da bi njihovo idealno zasnovano delo kda ožnamoval še dalje kot »Pačljevo stranko« ali »skupino«, pa naj bo s kakršnimkoli namenom.

tako da je bila skoro polna dvorana. Najprej je bila igra »Vse našee, ki je bila prav primerna za te čase in je živo pokazala, kako nespametni so nauki komunizma, in kako zlostni njegovih sadovi in tudi kakšni so tisti, ki se za njega ogrevajo. Sledil je lep narodno-obrambni govor domačega g. šolskega upravitelja. Izvoljen je bil z malimi spremembami stari odbor. Članarina je bila znižana na 3 din letno, tako da bo lahko vsak pristopil kot član. V nedeljo, 3. decembra popoldne je prišel v društveni dom Miklavž, ki je obdaril preko 100 otrok. Najbolj imenitno pa je bilo to, da je prišel in odšel nepoznan in je to še danes uganka, s katero si mnogi belijo glavo.

Sv. Jakob ob Savi. Naše prosvetno društvo se izpolnjuje. Naredili smo nov oder in tudi kalise smo premenčili. Poleg »Miklavževega večeras«, vas bodo presenetili naši igralci s »Silvestrovim večerom«.

Moravče. Spet je pokrila moravska zemlja moža pošteniaka, ki ga je cenila vsa domača okolica. K večnemu počitku smo položili pokojnika Janeza Tiča, po domače Vojška iz Drilje. Smrt ga je v 62. leta zajela pri delu v petek proti večeru. Med kašljanjem se mu je ulila kri skozi grlo. »Zbogom; jaz ne bom več delal« je izrekel in njegovo blago srce je nehale utripalo. Ob mrtvem očetu je zaplakala številna družina, kateri je pokojni posvečal vso skrb in ljubezen. Po izreku »Moli in delaj«, je bilo uravnano vse njegovo žiljenje. V strogem krščanskem duhu je vzgajal svoje sinove in hčere, ki se marljivo udejstvujejo v naših organizacijah. V nedeljo popoldne smo ga spremljali na poslednji poti. V sprevodu je vihrala zastava prosvetnega društva, za katero so stopali člani; za praporom so korakali fantje v krojih, za krsto pa dolga vrsta pogrebcev. Pevci so v cerkvi in na grobu zapeli ganjlive žalostinke. Zbogom, dragi tovariši Ochrani! te bom v najlepšem spominu v naših molitvah. Zalujocim iskreno sozalej!

Vavta vas. Tudi nam bo kmalu zasvetila elektrika. Daljnovod je gotov, na transformatorski postaji se dovršujejo zadnja dela, po bišah napeljujejo žice, treba nam je še krajevno omrežje in toliko časa zaželjena luč nam

Pustite Slovencem dve reči, ki ste nam dragi kakor svetle oči: sveta katoliško vero in pa besedo: materno.

bo zasvetila. — Društveno življenje je zopet v polnem razmahu. Prosvetno društvo je preteklo nedeljo polagalo svoj letni obračun. Dramatični odsek nam pripravlja krasno igro iz našega domačega življenja »Izpod Golice«. Ne zamudite te predstave, ne bo vam žal.

Dol pri Ljubljani. Te dni odhaja v zaslužni pokoj po Svetnem župnikovanju v Doh gospod duhovni svetnik Kastelic Matija, ki si je v tem času pridobil za častni in večni blagor faranov neverljivega zasluga. Kot skromno obdaruje za to plemenito delo ga je občinski odbor v svoji seji dne 30. novembra t. l. izvolil častnim občanom občine Dol, kot najvišje odlikovanje, ki ga občina svojim zaslužnim ob-

čanom more dati. Gospode župniku ob tej priliki želimo, ki sicer na veliko veselje faranov ostane v Dolu, mnogo mirnega pokoja do skrajnih mej življenja. — V nedeljo, 16. decembra se vrši ob 3 popoldne v Prosvetnem domu redni občni zbor domačega prosvetnega društva, kamor vljudno vabimo vse ustanovne, pozivne in redne člane, da se istega zanesljivo udeležijo. Bog živi!

Vavta vas. Dne 1. decembra nas je zapustil naš dolgoletni šolski upravitelj g. France Stular. Skoraj 29 let je vzgajal našo mladino ne samo z besedo, ampak tudi z zgledom. Bil je res učitelj po božji volji, kakršni naš narod potrebuje. S solzami v očeh so se poslavljali

postavljajo najhujšemu soncu, kajti to jim ne bo oziravilo eventualne boleznij, temveč jo bo še postabalo. Nakopičevanje ljudi na prostem v vročini prav tako ne vpliva dobro, niti telesno, še manj pa dušno. Ali ni čudno, da so se največje revolucije in dogodki, ki so se končali s krvavimi vojnam, primerili baš poleti? Vročina je tu po največ razburila duhove.

Kazanjka v Turtiji. Turška vlada je odredila, naj se kazanjke uporabijo za delo v tekstilnih tovarnah, ki imajo baš sedaj mnogo narodnih. V tovarnah morajo zavrnati s kazanjkami kakor s ostalimi delavci in delavkami, tako da imajo med delom iluzijo popolne svetlobe. Toda po datu se ne moreje vratiti domov, temveč jih odvedejo v kazalinice. — Tistim kazanjkam, ki se bodo pri delu dobro vedle, obeta vlada miloščanje kazni.

Zdravilni serum soper živčevju učinkuje le tedaj, če ga vbrizgamo pravočasno, ker nima na strup ki se je že zadržal v organih in stanicah, pobožnega vpliva.

v trdem koraku stopali za njimi. Med gručo se je podila jata šolarjev. Otroci so tekli, da so vse druge pustili za seboj, potem sedli v senco in mah ter čakali, da so prišla dekleta mimo. Vsuli so namje prhlega listja, sene in prahu, da se mežikale, brisale si oči ter bile hude in glasno vpile.

Zgodilo se je celb, da je ta ali ona tekla za otroki, ki so se razpršili kakor piščanci. Kda bi jih mogli uloviti? Čevlja so si sezuli, ter bosii šli čez zidove, kakor bi leteli, preden bi jih kdo dobro ugledal.

Ko so se po maši možje in fantje vračali iz cerkve, so posedli pred Vidmarjevo hišo na rante in tu jim je v senci velikega oreha točil pivo. Nalraš se je ta ali ona ženica pomudila odzadaj pri križevem potu, da ji je mož ali botez ali сосед ponudil kozarec piva.

To nedeljo so bili vsi živahnji in razburjeni. Pianačoša Prtljavec je pred cerkvijo razdeljeval pošto. Dvakrat na teden: v četrtek je nosil po občini, v nedeljo ja je delil pred cerkvijo. Šepal je ter zato ni mogel za človekom, ki mu je nekoč iztrgal torbo. Danes je stal pred cerkvijo in iskal pisma, pogledal čez nosnike naslov na listu ter dal. Samo danes je bilo narobe: niso jih zanimala pisma, trgali so se za list. Kdor ga je imel razgrnjenega, so mu gledali drugi čez rame ter vlekli na ušesa, če je glasno bral. Ko je prebral, so hoteli se samii videti. Bilo je tisto o Rupalju. V »Primorcu«. In so se prerekali. Da je bil razkačan. Da je pisal Brus. Ne, da mu je naročil Vidmar. Ampak, res pa jel kaj bo res? Tako ni bilo. Dolčani so se razdelili, Otičani so se zaničljivo smehljali. Niso mogli prav povedati. Da je Rupalj navall na Brusa in da se je Likar vsadil pred njega. Saj se ne more prav vedeti, kako je bilo in hujkati se ne more vsega verjeti! Kakor bi mešala

s kuhinjo; malo fižola, malo ješprenja, malo zelja, malo krompirja, na koncu je reč vseč in njeno pripovedovanje tudi. In Grm. je na glas pripovedoval, da je bil zvraven pri Vidmarju. Čkral je tudi v nedeljo, zato je pljuval za seboj v zid. Očitali so mu, da drži z Vidmarjem. Razjezil se je ter povedal, da ne drži z nobenim, ampak kar je res, je res.

K sreči je takrat šel župnik v zakristijo ter so se šolarji usuli v cerkev, ko so ga zagledali. Videli so, da je hud: če je pordelo njegovo prekiano uho, ni poznal žale. — Bil je potrjen v sedmi šoh in ga je nekdò sunil z bajonetom. — Tudi možje so šli za njim. Nadučitelj se je obrnil, kakor da ga ne vidi.

Ljudje so se cukali, da je gospod proti Vidmarju. Luka se je spoštljivo umaknil v zakristijo Polancu, da bi bil s prižganim kajfečem skoraj zadel ob zvonec. Župnik ga je grdo pogledal. V cerkvi je bila vročina, da je Meta samo vzdihovala ter zavijala oči k svetemu Florjancu. Luka si je obrisal čelo ter ponudil Polancu nizko pručko.

»Čel teden ste kovarile je dejal. »Odpodijte se!«
»Ni treba!« je zamahnil Polanc. »Gidelj je star in težko stoji!«

Kaj Gidelj! Luka je slišal od Brusa in Bazka, da vse kaže, kdo bo župan. Na koga pa naj pade? Samo na Polanca. In o Polancu se ni slišal, da bi bil za organista. »Imel bi ga sicer rad, da ne bi Jurij gospodaril na koru, toda denar, denar, ko toliko požno hiravnice in bolničnice! O, Luka je vse to vedel in želel, da bi bili ljudje še bolj bolni.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih najboljši čevnik »SLOVENC«!

Triletni otrok zavrnil odrasle, ki so sramotili Brezmadežno

(Resničen dogodek v vlakcu.)

Bilo je letos na dan pred praznikom Marijinega Vnebovzvetja. Peljala sem se v kupeju gorenjskega vlaka. Bilo je silno soparno, posebno še zaradi tega, ker je bil kupé nabito poln. Še po hodnikih so se drenjali ljudje, vsak je komaj čakal, da bi zapustil vlak.

V našem kupeju so sedeli pri vratih štirje moški in čitali popoldnevnik. Nasproti mene je pri oknu sedela gospa, ki je imela v naročju drobnega, vendar lepega, kakke tri leta starega otroka. Poleg navedenih je bil v kupeju še kmečki zakonski par in dve dijakinji. Sopara me je tako utrudila, da sem zadrževala. Zbudil me je sprevodnik, ki je zahteval karto. Moški, ki so prej čitali časopise, so jih medtem odložili in vsi so tarnali zaradi res neznozne vročine. Eden izmed njih je povprašal, kakaj je danes tako nenavadno poln vlak.

»Ali ne veš,« je odgovoril drugi, »da gredo danes ljudje na Brezje, ker je jutri Veliki Šmaren!«

»Saj res! To bodo duhovniki spet zaslužili. Saj bo vsak romar pustil v nabiralniških nekaj denarja. Ti farji pa res znajo. Ljudje so pa neumni kot noč, ker se jim dajo vleči za nos. Toda kaj pravzaprav pomeni Veliki Šmaren?«

»Menda mu pravijo tudi Marijino Vnebovzvetje!«

Vsi štirje moški so se zaničljivo posmehljali ter se spogledali. Eden je obrnjen proti nam, glasno dejal:

»Še bolj neumni pa so ljudje, ker verujejo celo v Marijino Brezmadežno Spobeje in ne sanjajo, da je bila v nebo vzeta...«

Že sem pripravljala krepak odgovor, pa me je prehitel otrok v naročju gospe, ki se je pravkar prebudil in povpraševal mamico:

»Mamica ali bomo kmalu na Blezju?«

»Kmalu, kmalu ljubeček moj, kar lepo pridna bodi!«

Otrok pa ni miroval. Oklenil se je matere in prosil:

»Mamica, na Blezje, na Blezje!«
Gospa je bilo za hip nerodno. Bala se je, da jo bodo začeli moški sramotiti.

»Ali ste jo v kaki bolezel zaobljubili na Brezje, gospak? Je povprašam prijazno.

Gospa je z vidnim olajanjem odgovorila, ko je tudi v meni čutila silen odpor proti nearamnim šaljevcem Marije:

»Da, punčka je bila prezgodaj rojena. Vedno je bila zaradi tega slaba. Letos spomlad je dobila še pljučnico. Trepotali smo za njeno življenje, saj je edinka. Kočno smo jo v najhujši sili obljubili k Mariji Pomagaj. Punčka je ozdravela. Ro-

manje sem hotela še odločiti, da bi vsaj malo odrasla. Toda kakor vidite, otrok sam sili na Brezje!«

Pobožala sem otroka, ki je spet in spet spraveval po »Blezju«. Gospa se je nasmehnila in dejala:

»Tako goreče sem hvaležna Mariji!«

Pogledala sem po sopotnikih. Gospod pri vratih, ki je bil prej najbolj zgovoren, je onemel, vendar se je delal, kakor da ni ničesar slišal. Nekaj časa je še sedel, potem pa je stopil na hodnik z izgovorom:

»Nevzdržna vročina je v kupeju!« F. K.

NOVI GROBOVI

m Umrli so: v Mengšu višji sod. oficial Bokalič Franc, v Gornji Radgoni; soproga zdravnika Jospina Cremonnik, v Podčetrtku 86 letna Marija Slemenšek, pri Sv. Bolfenku pri Središču posetnik Alojzij Vrabl; v Št. Vidu pri Vipavi bivši colski župnik, duhovni svetnik g. I. Janc; na Bledu, posestnica Ana Burja roj. Zupan, v Raki pri Krškem, brat višji. sadj. nadzornika posestnik Alojzij Humek, v frančiškanskem samostanu v Nazarjih p. Akvin Ottavi, v Ojstriški vasi pri Sv. Juriju ob Taboru, Andrej Urankar, v Sp. Polakavi tamkajšnji župan Matija Kotnik, v Preški učiteljica v p. Terezija Scharlach, v Mariboru višji kontrolor drž. žel. v pok. Jernej Schmutz, v Mariboru notar v pok. Križan Ferdo, v Slov. Bistrici Karolina Metlika roj. Počkaj, v Celju pristav ministrstva notranjih del Milorad Lazarevič, v Mojstrani železn. uradnik v p. Alojzij Ažman, v Lahovem pri Blokah Uršula Modic, na Catežu ob Savi, Terezija Namorš, v Leskovcu pri Krškem, soproga gostilničarja Ana Polc roj. Butara, v Zagrebu Ana Markič roj. Pogačnik, na Vrhniku Ivan Cepon, v Št. Vidu pri Vipavi Ana Rudolf roj. Hlad in v Postojni Frančiška Čeč roj. Vadnal. — V Ljubljani so odšli v večnost: Emil Koprivnikar iz Litije, vdova po želez. uradniku Angela Rajgelj roj. Nabernik, Ciril Jeraš, mestni troč. nadpaznik v p. Mihael Bi-

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Reg. br. 1261/32

tenc, upokojenka tobač. tovarne, Apolonija Pestotnik roj. Jevnikar, hišna posestnica, in Venedig Maksimilijana roj. Maurer. Naj počiva v miru!

m Umrli so: v Podkrajju pri Velikih Laščah Marija Žužek, mati g. kateheta v Kranju; v Celju Antonija Vondraček; v bolgarski Sofiji župnik pri tamošnji cerkve sv. Jožeta slovenski kapucin p. Leopold Zorman; na Bledu Franja Vovk roj. Mencinger; v Straži pri Teharjih posestnica Neža Krollič; na Prevaljah priv. uradnik v p. Josip Rifel; v Kranju Franc Savli. — V Ljubljani so odšli v večnost: 79 letna Hedviga Dietrich, državni uslužbenec v p. Rafael Dolinar, Hana Mercher roj. Miklič, soproga zvančičnika Cecilija Mihelič. — Naj počivajo v miru!

RADIO LJUBLJANA

Oetriek, 7.: 18 Pester spored Radij. orkestra, 18.40 Slovenščina za Slovence, 20 Samospevi. — Petek, 8.: 9.15 Prenos cerk. glasbe iz franč. cerkve, 10.50 Verski govor, 10.50 Praznični koncert, 13.02 Godalni kvartet, 14 Nastop otrok, 17 Kmet. ura: Kdaj je treba živali operirati, 17.50 Za dobro voljo, 21.20 Samospevi. — Sobota, 9.: 18.24 delopust, 18.40 Ob 20 letnici Aleksandrove univerze, 20 O zunanji politiki. — Nedelja, 10.: 9.45 Verski govor, 10 Prenos cerkv. glasbe iz stolnice, 11.15 Kvartet »Fantje na vasi«, 13.02 Nedeljski koncert Rad. orkestra, 17 Veselo popoldne za lovsko družbo, 20.30 Verdijev večer. — Ponedeljek, 11.: 18 Zdravstvo mladostne dobe, 18.40 Blaž Potočnik, 20.30 Koncert Rad. orkestra. — Torek, 12.: 18 Veseli zvoki, 18.40 Cudežnost stvarstva. — Sreda, 13.: 18 Mladinska ura; a) Slovenski literarni semljevid; b) Kaj pravita znanost in tehnika, 18.40 O štajerskih gradovih, 19.50 Fotografiranje v naravnih barvah, 20 Koncert zbora Glasb. Matice,

n Primeren dodatek k božičnemu darilu, ki je obenem zelo lep, koristen a vendar poceni, je naša »Družinska Pratika«, ki vsebuje poleg razvojitve poučne in zabavne vsebine tudi 16 strani slik v bakrotisku, stane pa samo 5 din.

n Lepo knjižno nagrado do zneska 100 din si morete pridobiti že z malim izdatkom 5 din, ako kupite »Družinsko Pratico« in se odločite za gradnje tekme, ki je razpisana v novem letniku te pratke. Dobite jo v vseh knjigarstvih in boljših trgovinah. Zahtevajte pa name pratiko s podobo sv. Družine na zadnji strani.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

sadruža z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lustni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše
Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%** proti odpovedi po **5%**

